

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA
VILNIAUS PRANCIŠKAUS SKORINOS GIMNAZIJOS VEIKLOS
IŠORINIO RIZIKOS VERTINIMO ATASKAITA

2019-05-07 Nr. A-16
Vilnius

Vizito laikas – 2019 m. balandžio 8–10 d.

Vizito tikslas – mokyklos veiklos išorinis rizikos vertinimas.

Vertintojų komanda:

Vadovaujančioji vertintoja – Audronė Šarskuvienė.

Vertintojai: Ramunė Kaminskienė, Algirdas Uziala.

ĮVADAS

Vilniaus Pranciškaus Skorinos gimnazijos išorinis vertinimas atliktas vadovaujantis „Mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas veiklos išorinio vertinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu“, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. ISAK-587 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. gruodžio 3 d. įsakymo Nr. V-962 redakcija).

Išorinio rizikos vertinimo ataskaita parengta remiantis Vilniaus Pranciškaus Skorinos gimnazijos planavimo, veiklos bei mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentų analize, pirmine mokyklos informacija, Nacionalinio egzaminų centro, gimnazijos Įsivertinimo pažangos anketos, Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros (toliau – NMVA) vykdytos mokyklos mokinių, jų tėvų ir pedagogų nuomonių apklausos duomenimis, 46 stebėtų veiklų protokolų analize. Vertinimo metu mokiniai stebėti natūralioje aplinkoje, kalbėtasi su gimnazijos mokinių aktyvu, įsivertinimo grupe, Vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), Metodine taryba, tėvais, mokytojais, mokyklos vadovais.

Vilniaus Pranciškaus Skorinos gimnazija yra vienintelė Lietuvoje gimnazija, vykdanči priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas baltarusių mokomąja kalba. Pradinio ugdymo programos mokiniams pasaulio pažinimo temos, susijusios su Lietuvos istorija, geografija, mokomos lietuvių kalba. Siekiant gerinti mokinių lietuvių kalbos pasiekimus, dalis pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų (matematika, informacinės technologijos, chemija, biologija, gamta ir žmogus, istorija (išskyrus 5 kl.), geografija (išskyrus IG (9) kl., technologijos, ekonomika ir verslumas) vykdomos dvikalbio ugdymo būdu: baltarusių ir lietuvių kalbomis. Mokiniai į ugdymo įstaigą atvyksta iš įvairių Vilniaus miesto ir rajono bei gretimų rajonų vietovių. Gimnazijoje mokosi apie 22 proc. į Lietuvą atvykusių gyventi mokinių užsieniečių (dauguma jų – Baltarusijos Respublikos piliečiai). Mokykla įsikūrusi Karoliniškių mikrorajone. Mokinių gimnazijoje daugėja: 2016–2017 m. m. mokėsi 188 mokiniai, 2017–2018 m. m. – 203, 2018–2019 m. m. mokosi 211 mokinių ir ugdoma 19 priešmokyklinio ugdymo grupės vaikų. Mokykla unikali baltarusiškų tradicijų puoselėjimu, yra baltarusių bendruomenės telkimo, švietimo ir kultūrinės veiklos centras. Neseniai (2019 m. vasario mėn. 8 d.) Vilniaus rotušėje gimnazijos bendruomenė paminėjo dvi itin svarbias datas – šimtmetį nuo baltarusiškos mokyklos įsteigimo Lietuvoje ir 25 metus nuo ugdymo įstaigos atgimimo. Daugumos mokyklą lankančių mokinių šeimų socialinę–ekonominę padėtį gimnazija vertina kaip vidutinišką.

Vertintojai nuoširdžiai dėkoja gimnazijos direktorei Dianai Stachnovič, pavaduotojoms ugdymui Jūratei Norvaišienei ir Nijolei Bagdonienei už operatyviai pateiktą informaciją, labai geras darbo sąlygas, visai gimnazijos bendruomenei – už malonų bendravimą ir tikslingą bendradarbiavimą.

Vertintojai tikisi, kad komandos identifikuoti rizikos veiksniai ir veiklos tobulinimo rekomendacijos paskatins gimnazijos bendruomenės susitelkimą ir ambicijas tapti ugdymo įstaiga, kuri pagal Geros mokyklos koncepciją, taptų prasmės, atradimų ir asmens ugdymo(si) sėkmės siekiančia

mokykla. Linkime gimnazijai ir toliau išlaikyti savo unikalumą, puoselėti tautinį identitetą ir stiprinti pilietiškumą.

1. VERTINIMO SANTRAUKA

1.1. Gerai vykdoma mokyklos veikla

1. Dėmesys mokinių asmenybės tapsmui, ypač – tautinio identiteto puoselėjimo dermei su pilietiškumo ugdymu (1.1.).

Gimnazija, būdama vienintele mokykla šalyje, kurioje mokiniai gali mokytis gimtąja baltarusių kalba, suvokia savo išskirtinumą, atsakomybę ir įsipareigojimą ugdyti tautinį identitetą (vertintojai pastebi, kad šis išskirtinumas turėtų atsispindėti mokyklos vizijoje ir / ar misijoje). Ugdymo įstaigoje laikomasi tautinių tradicijų, švenčiamos baltarusiškos šventės, gyvai įamžinamas Pranciškaus Skorinos (baltarusių kilmės švietėjo, knygų leidėjo ir platintojo, kurį laiką gyvenusio Vilniuje), kurio vardu pavadinta mokykla, vardas, gimnazijoje įsteigtas baltarusių literatūros ir kultūros muziejus, veikia 3 tautiniai ansambliai, mokykla palaiko aktyvius ir abipusiai naudingus ryšius su Baltarusijos ugdymo įstaigomis ir kt. Svarbu tai, kad tautiškumo ugdymas gražiai dera su pilietiškumu: mokyklos bendruomenė žino, kad lietuvius su baltarusiais sieja istorija, draugystė, bendros kovos, siekis atkurti Nepriklausomybę. Gimnazija galvoja apie savo mokinių dabartį ir ateitį – sėkmingai vykdomas ugdymas karjerai, prevencinė veikla, diegiami sveiko gyvenimo įgūdžiai, sudaromos sąlygos mokinių saviraiškai ir kt. Planingam asmenybės brandos siekiui stinga bendruomenės susitarimų (tai vienas iš gimnazijos veiklos rizikos veiksnių) dėl asmenybės tapimo pokyčių stebėjimo ir vertinimo, mokinių įgalinimo įsivertinti asmeninę kompetenciją ir numatyti asmens tobulėjimo būdus.

2. Mokymosi bendradarbiaujant taikymas pamokose (3.4.).

Gimnazijos mokytojai stebėtose pamokose dažnai sudarė sąlygas mokiniams bendrauti ir bendradarbiauti (vertintojai fiksavo, kad neblogais bendradarbiavimo įgūdžiais pasižymi jau pirmokai). Beveik visose stebėtose pamokose mokiniai skatinti bendradarbiauti poromis, rečiau – grupėmis. Sėkmingiausi grupių / porų darbo pavyzdžiai stebėti 4, 7 kl. anglų k., 5 kl. lietuvių kalbos ir literatūros, 1 kl. etikos, 8, 6 kl. baltarusių (gimtoji) k., 1 kl. matematikos, 6 kl. gamtos ir žmogaus, 8 kl. chemijos pamokose. Geranoriškas bendravimas, mokymasis kartu stiprina mokinių asmenybės tapsmą, yra palankus geram ugdymo įstaigos mikroklimatui. Vertintojai pastebi, kad mokinių turimus bendradarbiavimo įgūdžius vertėtų išnaudoti rizikos veiksniams įveikti – ugdymo procesų diferencijavimas formuojant homogenines ir heterogenines grupes sudarytų sąlygas mokiniams dalintis mokymosi patirtimis, teikti ir gauti tikslingą savitarpio pagalbą. Gimnazijos turimą mokymosi bendradarbiaujant organizavimo patirtį reikėtų išnaudoti mokymosi savivaldumui stiprinti taikant grupių darbo strategijas, kiekvieno grupės (poros) nario įsitraukimo į bendrą veiklą stebėjimui, o svarbiausia – kiekvieno mokinio indėlio į bendrą rezultatą, asmeninės pažangos vertinimui.

3. Mokomosios medžiagos siejimas su mokinių gyvenimo patirtimi (3.4.).

Mokinių gyvenimo patirtimis remtasi visose stebėtose pamokose. Dažniausiai mokiniai skatinti prisiminti su pamokos turiniu susijusius gyvenimo reiškinius, šalies ar mokyklos įvykius, patirtus išgyvenimus. Labai gerai ir gerai mokinių pažintais ir patirtais įvykiais remtasi 4 kl. etikos, IIG (10), IIIG (11) kl. lietuvių k. ir literatūros, 8 kl. technologijų pamokose. Mokinių gyvenimo patirčių siejimas su mokymo medžiaga stiprina mokymosi motyvaciją, didina mokinių pasitikėjimą savo jėgomis, padėjo juos įtraukti į mokymąsi bei įprasmino mokymą. Vertintojai pastebi, kad pamokose retokai remtasi mokinių mokymosi patirtimis.

1.2. Rizikinga mokyklos veikla

1. Mokinio pasiekimai ir pažanga (1.2., 3.5.).

Vienas iš svarbiausių kiekvienos mokyklos veiklos rezultatų – individualias galimybes atitinkantys ugdymo(si) pasiekimai ir nuolatinė ugdymo(si) pažanga. Per menkas dėmesys diferencijavimui, individualizavimui ir suasmeninimui stebėtose pamokose nesudarė sąlygų

mokiniam siekti jų galimybes atitinkančios pažangos, neveiksmingas naudojimas vertinimo ir įsivertinimo informacija, grįžtamojo ryšio informatyvumo ir veiksmingumo stoka neteikė galimybių tikslingai, orientuojantis į kiekvieno mokinio mokymosi sėkmę koreguoti mokymo(si). Mokinių apibendrinamojo vertinimo (NMPP, PUPP, VBE) pasiekimai tiesiogiai priklauso nuo jų daromos pažangos pamokose. Stebėtose pamokose išmokimo stebėjimo, grįžtamojo ryšio teikimo, naudojimosi vertinimo ir įsivertinimo duomenimis tolesniam mokymui(si) planuoti aspektų vertinimo vidurkis tėra 1,8. Akivaizdu, kad svarbiausia mokinio pasiekimų ir pažangos gerinimo kryptis – mokymo organizavimo pamokoje tobulinimas. Veiksmingam mokymui(si) organizuoti reikalingi visos bendruomenės susitarimai, bendros tomis pačiomis nuostatomis pagrįstos pastangos.

2. Mokyklos bendruomenės susitarimai dėl kiekvieno mokinio ugdymosi sėkmės (2.3.).

Gimnazijos parengti veiklos dokumentai rodo, kad pedagoginė bendruomenė žino, kokia turėtų būti gera mokykla, kokios tinkamiausios šiuolaikinio ugdymo strategijos ir būdai, tačiau fiksuoti susitarimai dažniausiai lieka tik teoriniame lygmenyje. Tai rodo ir NMVA organizuotos mokytojų apklausos rezultatai: beveik visų teiginių apie pamokos kokybę pritarimo įverčiai yra nuo 3,0 iki 3,9 (iš 4). Stebėtų pamokų vertinimo duomenimis, aukščiausiai vertinamo aspekto („*Mokomoji medžiaga susiejama su kitais mokomaisiais dalykais, gyvenimo patirtimi*“) vidurkis – 2,8, dešimties pamokos aspektų (iš 20) vertinimo vidurkis nesiekia 2,5, o žemiausiai vertinto pamokos aspekto („*Mokiniai apibendrina išminktą medžiagą ir mokymosi rezultatus, nusimato veiklos siekius, gaires*“) vertinimo vidurkis tėra 1,7. Darytina išvada, kad arba mokytojai nenori / negeba objektyviai įsivertinti, arba praktikoje neatpažįsta ugdymo(si) kokybės požymių. Pastebėtina, kad šiuo metu gimnazijoje vykdomas įsivertinimas reikiamos įtakos mokyklos tobulinimui nedaro (apie tai plačiau – skyriuje „Kaip mokykla stebi ir įsivertina savo pažangą?“).

3. Įrangos ir priemonių panaudojimas ugdymo(si) tikslams (3.3.).

Mokykla įsikūrusi netipinėse (buvusio vaikų darželio) patalpose, pastatas gimnazijos ugdymo reikmėms pritaikytas tik iš dalies. Gimnazijos pastangos kurti jaukias, estetiškas, bendruomenės poreikius tenkinančias aplinkas, pagal galimybes jas pritaikyti ugdymui(si) akivaizdžios (gimnazijos teritorija aptverta tvora, skoningai tvarkoma mokyklos aplinka, estetiškos vidaus erdvės, įrengtas modernus technologijų kabinetas, II aukšto vestibulis naudojamas ir parodų, mokinių darbų eksponavimui, ir aktyviam poilsiui pertraukų metu ir kt.), tačiau dėl didėjančio mokinių skaičiaus mokymo(si) erdvės yra per ankštos, ugdymas dažniausiai organizuojamas ne kabinetuose (tėra po vieną informacinių technologijų, technologijų, anglų k. kabinetą), o klasėse. Tai sudaro problemų daugumai mokytojų: jiems tenka nešiotis priemones, įrangą iš klasės į klasę. Dalis klasių yra per ankštos grupių darbui, aktyviam mokymui(si) organizuoti. Mokyklos pirminėje informacijoje teigiama, kad „*gimnazija neturi sporto salės, trūksta patalpų ir specializuotų mokomųjų dalykų, pagalbos mokiniui specialistų kabinetų, šiuolaikinių mokymo priemonių*“. Mokyklos įsivertinimo duomenimis (2017 m.), kaip gimnazijos veiklos trūkumai nurodyta: „*Ne visi klasės mokiniai vienu metu IT kabinete gali naudotis kompiuteriais. Neatnaujinta IKT*“. Mokykla neturi ir dėl per ankštų patalpų negalėtų naudoti išmaniųjų ekranų, 3D mokomųjų objektų ir kitos modernios įrangos bei priemonių. Dalį problemų turėtų padėti išspręsti dalyvavimas ES projekto „*Šiuolaikinės etnokultūrinės aplinkos Vilniaus Pranciškaus Skorinos gimnazijoje (Lietuva) ir Lydos valstybinėje vidurinio lavinimo mokykloje (Baltarusija) sukūrimas*“ programoje, tačiau šiuo metu įrangos ir priemonių naudojimas pamokose yra vertinimas kaip rizikos veiksnys.

4. Orientavimasis į skirtingus mokinių poreikius planuojant ir organizuojant ugdymą(si) pamokoje (2.2.).

„*Teikiami papildomi paaiškinimai netrikdo mokinių darbo, skatina ir padeda jiems siekti pažangos*“ – vienintelis rodiklio „Orientavimasis į mokinių poreikius“ aspektas, pavienėse pamokose išskirtas kaip stipri veikla: 4, 5 kl. lietuvių k. ir literatūros (valstybinė), 1, 8, IVG (12) kl. matematikos, IIIG (11) kl. dailės, IG (9) kl. kūno kultūros pamokose sėkmingas mokytojo papildomas aiškinimas padėjo mokiniams siekti pažangos. Pastebėtina, kad, vadovaudami mokymuisi, mokytojai retai atsižvelgė į mokinio turimą mokymosi patirtį, motyvaciją, interesus, siekius, galimybes, mokymosi stilių, o tai yra vienos iš svarbiausių asmeninės pažangos ir pasiekimų gerinimo sąlygų. Bendruosiuose ugdymo planuose (patvirtinti 2017 m. birželio 2 d. Nr. V-442) nurodyta, kad diferencijuojant ugdymą „*turi būti pritaikomi mokymosi uždaviniai ir uždavys, ugdymo turinys, metodai, mokymo(si)*

priemonės, mokymosi tempas, mokymosi aplinka ir gali būti skiriamas nevienodai mokymosi laiko“. Gimnazijoje taikoma mokymosi bendradarbiaujant praktika turėtų būti efektyvinama sudarant mokinių grupes ar mokinius pergrupuojant pagal mokymosi poreikius. Tikslingam diferencijuoto mokymo(si) organizavimui kliūčių atsiranda dėl kito rizikos veiksnio – mokinių nepakankamo gebėjimo įsivertinti mokymosi sėkmę, mokytojų nepakankamo naudojimosi vertinimo informacija diferencijuoto ir individualizuoto mokymo poreikiui išsiaiškinti.

Pamokos kokybės apibendrinto vertinimo duomenys (pagal mokomuosius dalykus, klases, mokytojų kvalifikacinę kategoriją, mokytojų darbo stažą, mokymo paradigmą bei pamokos aspektus, sietinus su gerai vykdoma bei rizikinga mokyklos veikla) pateikti 1–3 ataskaitos prieduose.

1.3. Mokyklos savininko dėmesys įvardintoms rizikingoms veikloms

Informacijos apie pagalbą gimnazijai mokyklos savininkas nepateikė (tik nurodė, kiek mokyklai skirta savivaldybės biudžeto ir mokinio krepšelio lėšų). Gimnazijos pirminėje informacijoje teigiama, kad mokyklos savininkas konsultuoja strateginių, ugdymo planų rengimo ir derinimo, tarpinstitucinio bendradarbiavimo, mokinių pasiekimų gerinimo klausimais, „*organizavo mokymus, pasitarimus, edukacinius renginius gimnazijos vadovams, mokytojams, mokiniams, gimnazijos direktoriaus metinių veiklos užduočių ir pasiektų rezultatų vertinimą*“. Gimnazija akcentavo ir savininko teiktą materialinę pagalbą (patalpų skyrimą reprezentaciniam renginiui organizuoti, papildomą finansavimą mokinių edukacinei veiklai, gimnazijos teritorijai aptverti, edukacinėms erdvėms ir priemonėms įsigyti), nurodė, kad kasmet rengiamas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Baltarusijos Respublikos švietimo ministerijos bendros konsultacinės komisijos posėdis, kuriame aptariami svarbūs ir aktualūs gimnazijai klausimai, teikiamos rekomendacijos. Tikėtina, kad mokyklos savininko teikiama pagalba yra / bus susijusi su vertintojų išskirtų rizikos veiksnių šalinimu, t.y. mokyklos aprūpinimu mokymo priemonėmis, mokinių pasiekimų ir pažangos gerinimu. Vertintojai pastebi, kad gimnazijai reikalinga Švietimo, kultūros ir sporto departamento Bendrojo ugdymo skyriaus specialistų pagalba organizuojant mokymus ar konsultacijas ugdymo įstaigos įsivertinimo organizavimo, vykdymo, naudojimosi įsivertinimo duomenimis mokyklos tobulinimui klausimais.

1.4. Mokyklos vadovo metinių užduočių kryptingumas ir konkretumas

Gimnazijos direktorei Dianai skirtos 4 metinės užduotys. Pirmoji užduotis – „*Įgyvendinti patvirtintą 2018 m. veiklos planą*“ – iš dalies sutampa su viena iš mokyklos vadovo funkcijų („*Mokyklos metinės veiklos plano rengimo inicijavimas, derinimas, tvirtinimas ir įgyvendinimo kontrolė*“). Tai, kad mokyklos vadovui nurodyta **įgyvendinti planą**, nederą su Geros mokyklos koncepcijos nuostatomis, kuriose akcentuojamas aktyvus bendruomenės dalyvavimas mokyklos plano įgyvendinime ir asmeninė kiekvieno bendruomenės nario atsakomybė už veiklos rezultatus.

Antras uždavinys – „*Inicijuoti projektų rengimą, siekiant gauti finansavimą*“, rezultatų vertinimo rodikliai – „*Ne mažiau kaip dviejų projektų paraiškų parengimas, kuriems skirtas finansavimas*“. Iš užduoties formuluotės ir vertinimo rodiklių nėra aišku, apie kokius konkrečiai projektus kalbama, todėl sunku pasakyti, kokį poveikį projektų įgyvendinimas darytų vertintojų nustatytai rizikai sumažinti.

Likusios dvi užduotys (gimnazijos interneto svetainės informatyvumo ir veiksmingumo didinimas, mokytojų etatinio darbo apmokėjimo sistemos įdiegimas) tiesiogiai su vertintojų išskirtais rizikos veiksniais nėra susijusios.

2. KAIP MOKYKLA STEBI IR ĮSIVERTINA SAVO PAŽANGĄ?

Įsivertinimo grupė (ją sudaro 5 mokytojai, kuriems vadovauja direktorės pavaduotoja ugdymui) iš esmės yra įsivertinimo veiklos organizatorė ir vykdytoja. Gimnazijos tarybai parinkus vertinimo temą, įsivertinimo grupės narės pasidalija rodiklius, sukuria detaliuosius jų aprašymus ir imasi giluminio tyrimo – renka medžiagą: anketuoja, nagrinėja gimnazijos dokumentus, po to daro išvadas.

Rengiant detaliuosius rodiklių aprašymus (ilustracijas), pedagoginė bendruomenė nediskutuoja, nepriima bendrų sprendimų dėl siektinos veiklos kokybės. Tokia praktika neskatina bendruomeniškumo, nestiprina visų pedagoginės bendruomenės narių atsakomybės jausmo, įsipareigojimo kryptingai ir sutelktai tobulinti gimnaziją. Šią išvalgą grindžia ir pakankamai pasyvus mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų), mokinių dalyvavimas įsivertinime (tik pildo anketas): mokiniai ir tėvai apie gimnazijos įsivertinimą vertintojams negalėjo nieko pasakyti, mokytojai neįvardino, kokią įtaką įsivertinimo rezultatai daro jų darbui, kokius pokyčius paskatina įgyvendinti.

2018 m. gimnazija įsivertino du rodiklius: 1.1.1. („Asmenybės tapsmas“) ir 1.2.1. („Mokinio pasiekimai ir pažanga“). Anketavimo būdu gauti duomenys, dokumentų analizė neįgalino įsivertinimo grupės parengti konkrečių išvadų ir tikslingų, orientuotų į konkrečius adresatus, rekomendacijų ugdymui(si) tobulinti. Abstrakčios išvados ir rekomendacijos („Mokyti mokinius įsivertinti savo asmeninę pažangą bei aptarti ją individualiai su kiekvienu mokiniu“, „Tobulinti mokinių asmeninės pažangos stebėjimo, fiksavimo ir pagalbos mokiniui teikimo tvarką gimnazijoje“, „Ugdyti mokėjimo mokyti kompetencijas“), kuriose nenumatyti konkretūs, praktiškai ugdymo veikloje realizuoti žingsniai, kriterijai, siektiniems rezultatams pamatuoti, nesudaro sąlygų išsiaiškinti rekomendacijų įgyvendinimo poveikio mokymo organizavimui, mokinių pasiekimams, asmeninei pažangai. Beje, kaip konkrečiai, kokiais būdais bus imtasi tobulinti mokėjimo mokyti kompetencijos ugdymą įsivertinimo grupės narės negalėjo pasakyti. Gimnazijai reikėtų neapsiriboti tik dokumentų atnaujinimu ar parengimu (dokumentai savaime veiklos netobulina), bet didesnę dėmesį skirti dokumentuose numatytų veiklų, sprendimų vykdymui, o svarbiausia – jų poveikio gimnazijos tobulinimui vertinti. Svarbu pastebėti, kad gimnazija strateginiame plane (SSGG) prie veiklos silpnųjų išskiria pasyviai atliekamą veiklos kokybės įsivertinimą.

Darytina išvada, kad Pranciškaus Skorinos gimnazijos veiklos įsivertinimui stinga refleksyvumo – diskusijų, veiklos apmąstymo, susitarimų, patikimais duomenimis grįstų sprendimų ateities planavimui. Į įsivertinimo procesus įtraukus daugumą bendruomenės narių, mokykla siektų tų pačių veiklos prioritetų, pedagogai orientuotųsi į bendrų profesinių tikslų siekį. Gimnazijai vertėtų skatinti visos bendruomenės norą inicijuoti pokyčius, susidėlioti mokyklos tobulinimo kelią, paremtą įsivertinimu, mokyklos bendruomenės poreikiais ir susitarimu.

3. VERTINAMŲ SRIČIŲ APRAŠYMAS

1. Mokinių pasiekiami rezultatai

Rodiklis	Vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
1.1. Asmenybės tapsmas	3	<p>Asmenybės tapimo vertinimas gerai.</p> <p>Tautinio identiteto puoselėjimas padeda mokiniams suvokti savo asmenybės unikalumą:</p> <ul style="list-style-type: none"> gimnazija – vienintelė Lietuvoje mokykla, vykdanči ugdymą baltarusių kalba, ji yra baltarusių bendruomenės švietimo ir kultūrinės veiklos centras, tautinio identiteto puoselėtoja. Mokykloje veikia baltarusių literatūros ir kultūros muziejus, gimnazijos vardą garsina tautiniai ansambliai „Lenok“, „Lenoček“, „Žavaronački“; mokykloje švenčiamos ir paminimos visos datos ir jubiliejai, susiję su knygų spausdinimo Lietuvoje pradininku Pranciškumi Skorina. Gimnazistai lanko vietas Vilniuje, kurios susijusios su P. Skorinos vardu, kiekvienais metais lapkričio mėn. paminima šventė „Dziady“ (lietuviškai – Vėlinės) – organizuojama eisena į Rasų kapines, aplankomi baltarusių gimnazijos Vilniuje įkūrėjų – brolių Ivan ir Anton Luckevič – kapai, gerai besimokantieji, aktyvūs baigiamosios klasės mokiniai kasmet gauna Jurijaus Zimmickio premiją (Jurij Zimmickij – baltarusių choro „Siabryna“ įkūrėjas); mokykla įvairiais mokinių ugdymo klausimais aktyviai bendradarbiauja su Minsko 48-ąja vidurine mokykla, Minsko 26-ąja menų

	<p>gimnazija-kolegija, Lydos 4-aja vidurine mokykla, Gardino miesto gimnazija, Baltarusijos Respublikos pedagogų kvalifikacijos kėlimo institutu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • gimnazija įtraukta į ES projekto „Šiuolaikinės etnokultūrinės aplinkos Vilniaus Pranciškaus Skorinos gimnazijoje (Lietuva) ir Lydos valstybinėje vidurinio lavinimo mokykloje (Baltarusija) sukūrimas“ programą, vykdomi tarptautiniai projektai Erasmus+ projektas Arts@creativity.eu, Erasmus+ KA229 projektas „Tautinės mažumos – Europos turtas“. <p><i>Gimnazijoje vykdomas dvikalbis ugdymas, tautiškumo puoselėjimas derinamas su pilietiniu ugdymu ir pagarba šaliai, kurioje mokiniai gyvena:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ugdymo įstaigoje švenčiamos valstybinės, tautinės ir religinės šventės, vykdomi mokomieji ir socialiniai projektai, pvz., „Pažink valstybę“, „Jungiam Lietuvą“, „Mes tikrai mylim Lietuvą“ ir kt. <p><i>Mokiniai skatinami rinktis sveiką gyvenimo būdą:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • gimnazija įtraukta į sveikatą stiprinančių mokyklų sąrašą, vykdo sveikos gyvensenos projektus („Sveikatiada“, „Sveikata – visų rūpestis“, „Saugumo akademija su Pelyte Visažine“). • NMVA mokinių anketos teiginiui „Mūsų mokykloje rūpinamasi sveika gyvensena (sveiku gyvenimo būdu)“ – priskirta viena iš aukščiausių verčių – 3,3; • gimnazija dalyvauja gamtosauginiuose ir ekologiniuose projektuose: „Vanduo, molis, vaškas – draugai?“, „Šimtas gamtos įdomybių“, „Kerpės – aplinkos bioindikatoriai“, „Kambarinių augalų fitoncidų savybių tyrimas“, „Sudervės upės baseino ekologinės būklės įvertinimas“, „Natūralūs augalų augimo ir vystymosi stimulatoriai“, „Galvaninių elementų poveikio aplinkai tyrimas“. <p><i>Ugdymo įstaiga tinkamai rūpinasi gera mokinių savijauta ir saugumu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • NMVA apklausos duomenimis, mokinių pritarimo teiginiui „Aš mokykloje jaučiuosi saugus visur (klasėje, koridoriuose, kieme, valgykloje, tualetuose ir kt.)“ įvertis – 3,3; • mokykloje vykdomos prevencinės programos ir projektai: socialinių ir emocinių įgūdžių ugdymo programos „Zipio draugai“, „Obuolio draugai“; socialinių ir emocinių gebėjimų ugdymo programa „Įveikiame kartu“; psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos programa „Be iliuzijų“, projektas „Mokiniai-mokiniam“, diegiama OLWEUS patyčių prevencijos programa; • gimnazijos mokinių tėvų domėjimasi vaikų elgesiu ir sveikata rodo jų pritarimo NMVA anketos teiginiui „Aš noriai atvykstu į mokyklą pasikalbėti mano vaiko auklėjimo klausimais (elgsenos, sveikos gyvensenos ir kt.)“ įvertis – 3,6. <p><i>Gimnazijoje sudaromos sąlygos daugumos mokinių saviraiškos reikmėms tenkinti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • neformaliojo švietimo užsiėmimus lanko 65 proc. mokinių; • pakankamai aktyviai veikia Mokinių taryba. <p><i>Ugdyma mokinių pareigingumą ir atsakomybę mokykla konstruktyviai sprendžia lankomumo, vėlavimo į pamokas problemas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • per pastaruosius metus daugiau nei 33 proc. sumažėjo be pateisinamų priežasčių praleistų pamokų, tenkančiam vienam mokiniui, skaičius;
--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • stebėtose pamokose mokinių vėlavimo atvejai buvo itin reti – pavieniai mokiniai vėlavo į 3 pamokas (6,5 proc.). <p><i>Dauguma išvardintų faktų daro teigiamą įtaką mokinių asmenybės brandai, tačiau gimnazija kol kas neturi susitarimų dėl asmenybės tapimo stebėjimo, fiksavimo, vertinimo, mokiniai nėra skatinami įsivertinti asmeninę kompetenciją, o tai nesudaro sąlygų tikslingai planuoti asmenybės tapimo.</i></p>
1.2. Mokinio pasiekimai ir pažanga	2	<p>Mokinių pasiekimai ir pažanga priskiriami rizikos veiksniams.</p> <p><i>Mokinių mokymosi pasiekimus ir pažangą gimnazija vertina kaip tobulintą veiklos sritį:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • mokyklos veiklos plane kaip silpnybė įvardijami akademiniai pasiekimai, mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymas, mokinių asmeninės pažangos fiksavimas, matavimas, stebėsenos sistemingumas; • 2018 m. gimnazijos įsivertinimo metu nustatyta, kad mokinių pažangos stebėjimas – tobulintina veikla, mokyklos pirminėje informacijoje teigiama, kad šiuo metu gimnazijos bendruomenė daugiausia dėmesio skiria mokinio individualios pažangos stebėjimui, fiksavimui ir vertinimui, siekiama, kad būtų užtikrinta individualias galimybes atitinkantys ugdymo(si) pasiekimai ir nuolatinė ugdymo(si) pažanga. <p><i>Gimnazijos abiturientų valstybinių brandos egzaminų (toliau – VBE) ir 8 kl. Nacionalinių mokinių pasiekimų ir pažangos patikrinimo (toliau – NMPP) vertinimo rezultatai tėra patenkinami:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • lyginant 2017 m. ir 2018 m. VBE rezultatus pastebėtina, kad sumažėjo abiturientų, išlaikiusių valstybinius brandos egzaminus mokykloje, dalis: lietuvių kalbos ir literatūros egzaminą išlaikė 70,0 proc., matematiką – 83,3 proc., anglų kalbos egzaminą – 91,0 proc., istorijos – 66,7 proc. 2017 m. šiuos egzaminus abiturientai išlaikė 100 proc. 2018 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinime patenkinamai įvertinti daugumos mokinių pasiekimai: lietuvių kalbos ir literatūros – 77,0 proc., baltarusių kalbos – 85,0 proc., matematikos – 63,0 proc.; • neišskirtiniai ir 2018 m. 8 klasės mokinių pasiekimai NMPP (testus mokiniai atliko ne gimtąja, o lietuvių kalba). 11,8 proc. mokinių, atlikusių matematikos testą, nepasiekė patenkinamo lygio, 41,2 proc. – užduotis atliko patenkinamai, 35,3 proc. – pagrindiniu, o 11,8 proc. mokinių – aukštesniu lygiu. Skaitymo ir rašymo testus gimnazijos mokiniai atliko pirmą kartą. Jų rezultatai taip pat neišskirtiniai: 11,8 proc. (skaitymo testas) ir 47,1 proc. (rašymo testas) mokinių nepasiekė patenkinamo lygio, 52,9 proc. (skaitymas) ir 47,1 proc. (rašymas) pasiekė patenkinamą lygį, 17,6 proc. (skaitymas) ir 5,9 proc. (rašymas) – pagrindinį. 17,6 proc. aštuntokų pasiekė aukštesnį skaitymo gebėjimų lygį, rašymo testo aukštesniu lygiu neįvertintas nei vienas mokinis. <p><i>Tobulintinas mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas pamokose:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • stebėtose pamokose aspekto „<i>Individualūs mokinių pasiekimai ir pastangos</i>“ vertinimo vidurkis – 2,1. Tik vienoje pamokoje (2,4 proc.) šis aspektas akcentuotas kaip stiprusis. Nors mokiniai girti už teisingus atsakymus, skatinti už aktyvumą ir pastangas, tačiau įsivertinimo kokybės stoka trukdė tinkamai nustatyti pasiekimus, o asmeninei pažangai stebėti ir vertinti sąlygų nesudarė vertinimo kriterijų abstraktumas; • dalinių mokymosi rezultatų stebėjimo ir siejimo su tolimesne pamokos eiga vertinimo vidurkis – 1,9. Vienoje pamokoje (2,4 proc.) šis aspektas išskirtas kaip tobulintinas, kaip stiprusis – neįvardintas nei karto;

	<ul style="list-style-type: none"> • aspekto „<i>Sugrįžtama prie mokymosi uždavinio, aptariamas pasiektas rezultatas</i>“ vertinimo vidurkis vienas žemiausių – 1,6. Vertintojai fiksavo, kad pamokos pabaigoje, aptariant pasiektus rezultatus, retai sugrįžta prie pamokos uždavinio ir jame nurodytais kriterijais vertinti mokinio pasiekimai bei pažanga. Vienoje pamokoje (2,4 proc.) šis aspektas akcentuotas kaip stiprusis, 11-oje stebėtų pamokų (21,2 proc.) – kaip tobulintinas pamokos aspektas. Pastebėta, kad prie pamokos uždavinio sugrįžta 27 pamokose (64,3 proc.), tačiau dažniausia išmokimo rezultatas aptartas formaliai, paviršutiniškai arba aptarime akcentuoti ne pasiekimai ir pažanga, o veiklų atlikimas; • pamokos aspekto „<i>Mokiniai apibendrina išminktą medžiagą ir mokymosi rezultatus, numato veiklos siekius, gaires</i>“ vertinimo vidurkis – 1,6. Šis aspektas 12 stebėtų pamokų (28,6 proc.) fiksuotas kaip tobulintinas. Dažnai apibendrinimas organizuotas skubotai, pateikiant abstrakčius klausimus, jau po skambučio. Veiklos siekių numatymas stebėtas itin retai. <p><i>Gimnazijoje nėra aiškių susitarimų, kaip stebimas, vertinamas ir fiksuojamas turimų ir įgytų kompetencijų lygis.</i> Nors mokiniai turi galimybių bendrąsias kompetencijas ugdytis neformaliojo švietimo veiklose, vykdydami projektus, dalyvaudami prevencinėse programose, tačiau bendrųjų kompetencijų ugdymui reikiamas dėmesys skirtas tik 4 (8,7 proc.) stebėtose pamokose.</p> <p><i>Asmeniniai mokymosi pasiekimai ir pažanga gimnazijoje fiksuojami formaliai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • pokalbyje su vertintojais Metodinės tarybos nariai negalėjo įvardinti, koks individualios pažangos stebėjimo ir fiksavimo poveikis mokinių pažangai ir kokia nauda mokytojams planuojant tolimesnes veiklas, • Mokinių tarybos nariai teigė, kad įsivertinimo rezultatus fiksuoja vykdydami mokytojų nurodymus, nepateikė pavyzdžių, kaip remdamiesi fiksuotais įsivertinimo duomenimis planuoja tolimesnį mokymąsi. <p><i>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, jog mokinio pasiekimai ir pažanga, numatant tolimesnės veiklos gaires ir siekius ateičiai, yra rizikinga mokyklos veikla.</i></p>
--	---

SRITIES IŠVADOS

1. Gimnazija skiria tinkamą dėmesį mokinių asmenybės tapsmui: sėkmingai puoselėja tautiškumą, ugdo pilietiškumą. Mokiniai, dalyvaudami neformaliojo švietimo veiklose, projektuose, prevencinėse programose turi galimybių bendrauti ir bendradarbiauti, ugdytis komunikavimo, socialinę, asmeninę ir kitas bendrąsias kompetencijas, vertybines nuostatas. Gimnazijoje sudarytos sąlygos mokinių asmenybės brandai, tačiau kol kas nėra susitarimų dėl asmenybės tapsmo stebėjimo, fiksavimo, vertinimo, mokiniai nėra skatinami įsivertinti turimas ir įgytas kompetencijas. Šie veiksniai trukdo tikslingai planuoti asmenybės tapsmą.

2. Gimnazijos mokinių mokymosi rezultatai patenkinami. 87 proc. stebėtų pamokų uždaviniuose mokiniams kelti nekonkretūs lūkesčiai, nepakankamai veiksmingai analizuoti mokinių mokymosi pasiekimai ir daroma pažanga, vertinimo rezultatai menkai naudoti planuojant tolimesnį ugdymo(si) procesą. Mokiniais nesudarytos galimybės įsivertinti asmeninius pasiekimų rezultatus lyginant su iškeltu pamokos uždaviniu, grįžtamasis ryšys dažniausiai buvo neinformatyvus, neorientuotas į pažangą.

3. Nuo daromos pažangos pamokoje priklauso tolimesnio mokymosi sėkmė bei mokinių apibendrinamojo vertinimo (PUPP, VBE, NMPP) rezultatai, todėl pasiekimų ir pažangos stebėjimą, vertinimą ir įsivertinimą pamokoje vertintojai akcentuoja kaip gimnazijos veiklos riziką.

Rekomendacijos

Mokyklos vadovams

1. Organizuoti visybišką mokinių pasiekimų ir pažangos aptarimą kartu su mokytojais, tėvais (globėjais, rūpintojais), periodiškai analizuoti, aptarti mokinių mokymosi sėkmę, pažangos didinimo pamokose galimybes.
2. Inicijuoti Individualios pažangos stebėjimo ir fiksavimo tvarkos aprašo tobulinimą, akcentuojant dėmesį į jo taikymo praktinėje veikloje tikslingumą.
3. Planingai vykdyti ugdymo proceso stebėseną, orientuojantis į mokinių pasiekimus ir pažangą.

Metodinei tarybai

Numatyti konkrečias priemones (pvz., ugdymo turinio diferencijavimą, individualizavimą, suasmeninimą, mokymąsi aktyvinančių metodų naudojimą, dalinio išmokimo stebėjimo, grįžtamojo ryšio taikymą ir pan.) mokinių pasiekimams gerinti, vykdyti numatytų priemonių stebėseną, analizę ir vertinti veiksmingumą.

Mokytojams

1. Keliant uždavinius pamokoje numatyti konkretų, pamatuojamą, suprantamą mokiniams išmokimo rezultatą.
2. Su mokiniams kiekvienoje pamokoje aptarti vertinimo kriterijus.
3. Planuojant pamokas, numatyti pakankamai laiko daliniams mokymosi rezultatams ir išmokimo lygiui aptarti.
4. Apibendrinant pamoką sugrįžti prie pamokos uždavinio, įgalinti mokinius įsivertinti asmeninius pasiekimus ir pažangą lyginant su pamokos uždavinyje numatytais išmokimo kriterijais.
5. Skatinti mokinius reflektuoti ir apibendrinti savo mokymąsi bei, remiantis įsivertinimo informacija, planuoti tolimesnio mokymosi siekius.

2. Pagalba mokiniui

Rodiklis	Vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, <i>apibendrinimas</i>
2.1. Orientavimasis į mokinio asmenybės tapsmą	2	<p>Orientavimasis į mokinio asmenybės tapsmą vertinamas patenkinamai.</p> <p><i>Gimnazijos mokiniams sudarytos tinkamos sąlygos ugdyti(s) karjeros kompetencijas, būtinas sėkmingam mokymosi krypties, profesijos ir / ar darbinės veiklos pasirinkimui:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • mokykloje vyksta individualios konsultacijos, pokalbiai su mokiniams ir jų tėvais profesijos pasirinkimo, profesinio orientavimo klausimais; • gimnazijoje organizuojami susitikimai su mokymo įstaigų atstovais, išvykos į kitas mokymo įstaigas, studijų pristatymo parodas; • psichologės kabinete įrengtas kampelis karjeros ugdymui. <p>Dauguma mokinių žino, kur gali konsultuotis dėl tolimesnio mokymosi galimybių;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2018 metų gimnazijos įsivertinimo ir pažangos anketos duomenimis, mokinių pritarimo teiginiui „Mokykloje aš sužinau aiškią informaciją apie tolimesnio mokymosi ir karjeros (profesijos pasirinkimo) galimybes“ įvertinimas – 3,2 (iš 4). <p>Mokykloje vykdomi mokinių ugdymosi poreikių ir gebėjimų tyrimai: pokalbiuose mokytojai, Metodinės tarybos, VGK nariai minėjo tik kelis atliktus tyrimus (pirmokų, penktokų adaptacijos), direktoriaus pavaduotoja ugdymui teigė, kad atlikta ir kitų tyrimų (klasių mikroklimato, neformaliojo vaikų švietimo poreikių, mokinių iniciatyvų tenkinimo), be to, mokinių tėvų pageidavimu, psichologė</p>

		<p>tiria pavienių mokinių polinkius pasirenkant neformaliojo vaikų švietimo veiklas, priešmokyklinio ugdymo grupės vaikų pasirengimą mokytis pirmoje klasėje.</p> <p><i>Mokiniai neskatinami įsivertinti asmeninės kompetencijos.</i></p> <p><i>Gimnazija neturi mokinių gabumų atpažinimo sistemos</i> – gabūs mokiniai atpažįstami tik pagal mokymosi pasiekimus ir dalyvavimo kitose veiklose rezultatus.</p> <p><i>Orientavimosi į mokinio asmenybės tapsmą stigo vertintojų stebėtose pamokose:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • nors NVMA atliktų apklausų duomenimis, teiginio „<i>Mano gabumus ir polinkius žino mano mokytojai</i>“ mokinių įvertinimas – 3,1 (iš 4), tačiau aspekto „<i>Mokiniams rodomi įvairūs mokymosi įprasminimo būdai</i>“ stebėtose pamokose vertinimo vidurkis – tik 2,4 (iš 4); • rodiklis „<i>Orientavimasis į mokinio asmenybės tapsmą</i>“ kaip stiprusis pamokos aspektas išskirtas tik 2 (4,8 proc.) stebėtose veiklose. <p><i>Apibendrinant išdėstytus faktus, darytina išvada, kad gimnazijos orientavimasis į mokinių asmenybės tapsmą neišskirtinis.</i></p>
2.2. Orientavimasis į mokinio poreikius	2	<p>Orientavimasis į skirtingus mokinių poreikius planuojant ir organizuojant ugdymą(si) pamokoje priskiriamas rizikos veiksniams.</p> <p>Mokyklos bendruomenė nėra didelė, mokytojai teigė, kad gerai pažįsta mokinius, gimnazija skiria tinkamą dėmesį asmenybių ugdymui (atsižvelgiant į mokinių interesus tenkinami daugumos mokinių neformaliojo švietimo poreikiai, jie turi savirealizacijos galimybių dalyvaudami popamokinėje, projektinėje ir kitose veiklose (apie tai plačiau – rodiklio „Asmenybės tapsmas“ aprašyme)), tačiau šiuo pažinimu nepakankamai pasinaudojama planuojant ir organizuojant ugdymą pamokose. Tai, kad mokinių skaičius klasėse nėra didelis (vidutiniškai vienoje klasėje mokosi 18, pasirenkamųjų dalykų pamokose – nuo 4 iki 8 mokinių) sudaro sąlygas kiekvienam besimokančiajam skirti daugiau dėmesio. Stebėtų pamokų analizė rodo, kad šiomis galimybėmis mokytojai naudojami patenkinamai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 23,8 proc. pamokų orientavimasis į mokinių poreikius nurodytas kaip tobulintinas pamokos aspektas, 17,4 proc. – išskirtas kaip sėkminga mokytojų veikla. Pastebėtina, kad iš visų su diferencijuotu ugdymu susijusių pamokos aspektų geriausiai vertintas „<i>Teikiami papildomi paaiškinimai netrikdo mokinių darbo, skatina ir padeda jiems siekti pažangos</i>“ (vertinimo vidurkis – 1,7) tačiau tik 6 pamokose (14,6 proc.) mokytojo papildomi paaiškinimai vertinti gerai; • tik 6 stebėtų veiklų (13 proc.) uždaviniuose pateikti diferencijuoti kiekybiniai ar kokybiniai vertinimo kriterijai, 5 veiklų uždaviniuose (11 proc.) nurodyti privalomi minimalūs kiekybiniai kriterijai („<i>ne mažiau kaip 5 daugiklius</i>“, „<i>bent 2 požymius</i>“) neskatino mokinių siekti maksimalios mokymosi sėkmės – dauguma mokytojų tikėjosi visų mokinių vienodo išmokimo; • tiek skelbdami pamokos uždavinį, tiek organizuodami mokymąsi, mokytojai nediferencijavo išmokimo rezultatui pasiekti reikiamų sąlygų, nesudarė galimybių rinktis veiklos, priemonių, rezultatų pristatymo būdų; • labiausiai su diferencijuotu ugdymu pamokoje susijusio pamokos aspekto „<i>Mokytojai tinkamai ugdo kiekvieno gabumus, padeda</i>

		<p><i>silpniesiems, yra galimybės laisvai veikti kiekvienam mokiniui</i>“ vertinimo vidurkis – 2,2 (iš 4), Šis pamokos aspektas kaip tobulintinas išskirtas 11,6 proc. pamokų, kaip stiprusis –4,5 proc. pamokų. Gerai vertintos pamokos, kuriose sudarytos sąlygos išsakyti, klausti ir prašyti pagalbos, skatinta asmeninė pažanga. Pastebėtina, kad tinkamai ši pagalba skirta specialiųjų poreikių mokiniams, kurių gimnazijoje tėra 3 (1,4 proc.); su mokymo diferencijavimu susijusių šio ir kitų aspektų („<i>Teikiami papildomi paaiškinimai netrikdo mokinių darbo, skatina ir padeda jiems siekti pažangos</i>“ ir „<i>Mokiniams rodomi įvairūs mokymosi įprasminimo būdai</i>“) stiprus koreliacinis ryšys (0,93) rodo poreikį įvairiapusiškai stiprinti diferencijuotą ugdymą;</p> <ul style="list-style-type: none"> • stebėtose pamokose netaikyti mokinių pergrupavimo pagal jų mokymosi poreikius būdai, nesuasmenintas mokymas; • ugdymas pamokoje organizuotas orientuojantis į vidutinių gebėjimų mokinių mokymosi galimybes, todėl gabūs mokiniai negavo jų gebėjimų vertų iššūkių (pvz., aukštesnių mąstymo gebėjimų užduočių), dažnai darbą atlikdavo greičiau nei kiti ir nuobodžiavo; • dauguma mokytojų nediferencijavo namų darbų, pavienėse pamokose (9 proc.) mokiniams užduoti skirtingi namų darbai, tačiau jie nesieti su mokinių mokymosi sėkme pamokoje; <p>Diferencijavimo poreikį stiprina tai, kad dėl nedidelio mokinių skaičiaus IIIG (11) ir IVG (12) klasėse skirtingų kursų mokiniai mokomi toje pačioje pamokoje. Šių ir kitų klasių mokiniams sudarytos sąlygos mokymosi spragas likviduoti lankant konsultacijas (NMVA apklausų duomenimis, mokinių pritarimo teiginiui „<i>Jeigu ko nors nesuprantu, visuomet galiu nueiti į konsultacijas</i>“ įvertis – 3,4), tačiau tokiomis galimybėmis pasinaudoja tik dalis mokinių (minėtoje apklausoje mokinių pritarimas teiginiui „<i>Kai man nesiseka, iškyla mokymosi sunkumų, aš dažniausiai prašau savo tėvų pagalbos</i>“ – 2,9).</p>
2.3. Mokyklos bendruomenės susitarimai dėl kiekvieno mokinio ugdymosi sėkmės	2	<p>Mokyklos bendruomenės susitarimai dėl kiekvieno mokinio ugdymosi sėkmės vertinami patenkinamai ir yra rizikos veiksnys.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokyklos vizijai („<i>Gimnazija – ugdymo įstaiga, kurioje kiekvienam įdomu mokytis ir gera būti kartu</i>“) – susitarimui dėl gimnazijos ateities perspektyvos stinga dermės su Geros mokyklos koncepcijos nuostatomis, orientavimosi į pažangos siekį. • Nors NMVA mokytojų apklausos teiginiui „<i>Mokykloje retai vyksta bendri aptarimai, diskusijos apie mokinių mokymosi pasiekimus ir pažangą</i>“ priskirta žemiausia vertė – 1,6, tačiau svarbu pastebėti, kad diskusijos ne visada skatina konkrečius, nukreiptus į mokinio pasiekimų ir pažangos gerinimą veiklos pokyčius. • Gimnazija yra nustačiusi ir pripažįsta savo veiklos trūkumus dėl nepakankamo bendradarbiavimo veiksmingumo: 2017 m. įsivertinimo duomenimis (skelbiami gimnazijos strateginiame plane), kaip tobulintina veikla išskirti šie požymiai: „<i>gimnazijos kaip institucijos bendradarbiavimo kultūra</i>“, „<i>asmeninių tikslų derinimas su bendruomenės tikslais</i>“, „<i>įsivertinimo išvadų ir rekomendacijų sklaida</i>“. • Mokyklos strateginiame, veiklos, ugdymo planuose, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo apraše ir kituose dokumentuose fiksuotos tinkamos ugdymo organizavimo nuostatos, tačiau praktinėje veikloje šių nuostatų laikomasi tik iš dalies, pvz., įsivertinant 2018 m. veiklos plano įgyvendinimą teigiama, kad „<i>vyko aktyvi ir įvairiapusė</i>

	<p>veikla, gilinantis į kiekvieno besimokančiojo siektinas kompetencijas, plėtojama ugdymo(si) formų įvairovė“, ugdymo plane nurodyta, kad „metodinėse grupėse ne rečiau kaip 1 kartą per pusmetį analizuojama, kaip ugdymo procese įgyvendinamas diferencijavimas, individualizavimas, kokių poveikį jis daro pasiekimams ir pažangai, priimami sprendimai dėl tolesnio ugdymo diferencijavimo“ (p. 78), „Mokytojas, skirdamas namų darbus, derina juos su mokiniais ir diferencijuoja bei individualizuoja užduotis pagal mokinio sugebėjimus“ (p. 34), „Mokytojas, planuodamas pamoką, atsižvelgia į mokinio turimą patirtį, motyvaciją, interesus, siekius, gebėjimus, mokymosi stilių, pasiekimų lygį ir kiekvienam mokiniui pritaiko užduotis, ugdymo turinį, metodus, mokymo(si) priemones, mokymosi tempą, mokymosi aplinką, gali skirti nevienodai mokymosi laiko“ (p. 76), „Mokymosi pagalbos veiksmingumas analizuojamas ir kompleksiskai vertinamas pagal individualią mokinių pažangą ir pasiekimų dinamiką“ (p. 56) ir kt., tačiau išorinio rizikos vertinimo metu šių nuostatų laikymasis praktinėje veikloje nestebėtas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gimnazija dar neturi susitarimų dėl mokinių asmenybės tapimo pokyčių, pasiekimų bendrųjų kompetencijų ugdymo srityje stebėjimo, fiksavimo ir vertinimo. • Dalis susitarimų įgyvendinami formaliai, pvz., mokinių asmeninės pažangos stebėjimas, vertinimas ir fiksavimas (daugiau apie tai – 3.5 rodiklio aprašyme). • Pavieniai mokyklos sprendimai prieštarauja vienas kitam, pavyzdžiui, 2018–2022 m. gimnazijos strateginiame plane teigiama, kad mokinių tėvai nepakankamai domisi ir dalyvauja ugdymo procese, o 2019 m. veiklos plane kaip stiprybė išskirtas „Mokytojų ir tėvų bendradarbiavimas, palaikant ir skatinant mokinio individualią pažangą“. • Strateginiame gimnazijos plane kaip silpnybė išskirtas „Pasyviai atliekamas gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimas“. Įsivertinimo grupės narės pripažino, kad joms stinga įsivertinimo vykdymo kompetencijų. Vertintojai pastebi, kad ugdymo įstaigos veiklos kokybei įsivertinti būtini visos bendruomenės susitarimai dėl siektinos veiklos kokybės požymių. Pagirtina, kad pernai gimnazijoje organizuoti mokytojų įsivertinimo pokalbiai su direktore, tikėtina, kad tokia praktika taps veiksminga mokyklos įsivertinimo dalimi.
--	---

SRITIES IŠVADOS

1. Mokykloje sudarytos tinkamos sąlygos karjeros planavimui, tačiau reikėtų didesnę dėmesį skirti mokinių gabumų, poreikių ir polinkių pažinimui, gabijų mokinių atpažinimui ir ugdymui pamokose.

2. Gimnazijos pedagoginė bendruomenė nepakankamai suvokia diferencijuoto ugdymo svarbą mokinių pasiekimams ir pažangai, mokytojams stinga kompetencijų praktiškai taikyti diferencijuoto, individualizuoto ugdymo strategijas, suasmeninti mokymąsi. Stebėtose pamokose neveiksmingas išmokimo stebėjimas, neinformatyvus grįžtamasis ryšys bei diferencijuoto ugdymo patirties stoka nesudarė sąlygų mokytojams keisti mokymą pagal mokinių poreikius, o mokiniams – išsiaiškinti asmeninio mokymosi sėkmės ir problemas, tikslingai mokytis. Tokia ugdymo praktika yra kito rizikos veiksnio – mokinio pasiekimai ir pažanga – priežastis. Nediferencijuoti mokymosi uždaviniai riboja mokinių ir mokytojo galimybes pamokos pabaigoje (įsi)vertinti išmokimo sėkmės dydį ir remiantis vertinimo bei įsivertinimo informacija planuoti tolimesnę mokymą(si).

3. Mokyklos bendruomenės susitarimai dėl kiekvieno mokinio ugdymosi sėkmės nepakankamai grindžiami visų bendruomenės narių atsakomybe už dokumentuose fiksuotų susitarimų laikymąsi.

4. Gimnazijos misijoje akcentuota asmenybės ūgtis ir branda, tačiau mokykla nėra susitarusi, kaip planuoti, formuoti, vertinti mokinių asmenybės tapsmo, bendrųjų kompetencijų lygio pasiekimus, todėl neturi patikimų duomenų apie misijos įgyvendinimo lygį.

5. Tobulintinas gimnazijos įsivertinimo procesas: bendriems veiklos kokybės siekiams būtini susitarimai dėl aiškių, konkrečių, visiems priimtinių ir įgyvendinamų geros mokyklos požymių, kurie bendru sutarimu fiksuotini detaliųjų veiklos kokybės rodiklių aprašymuose. Akcentuotina ir tai, kad kiekvienas bendruomenės narys turėtų prisiimti asmeninę atsakomybę dėl bendrų susitarimų laikymosi, vertinti ir įsivertinti veiklų poveikį mokinių pasiekimams ir pažangai, aktyviai dalyvauti gimnazijos veiklos tobulinime.

Rekomendacijos

Gimnazijos vadovams

1. Telkti pedagogų bendruomenę visapusiškam ugdymo kokybės tobulinimui.
2. Inicijuoti pedagoginės bendruomenės diskusijas dėl diferencijuoto, individualizuoto ir suasmeninto ugdymo sampratos.
3. Organizuoti tęstinius bendruomenės mokymus apie ugdymo diferencijavimo taikymo praktines galimybes pamokose. Vertinti mokymų poveikį (pvz., kaip pamokose taikomi kvalifikacijos tobulinimo renginiuose įgytos žinios ir gebėjimai, kokia kolegų patirtimi, stebėta atvirose pamokose, verta pasinaudoti ir kt.).
3. Stebėti ir vertinti (lankantis pamokose, analizuojant mokinių pasiekimų duomenis ir kt.) diferencijavimo poveikį kiekvieno mokinio pažangai.
4. Skatinti mokytojų savirefleksiją diferencijavimo, individualizavimo ir suasmeninto mokymosi klausimais (pvz., per mokytojų metinius įsivertinimo pokalbius su gimnazijos vadovais).

Gimnazijos įsivertinimo grupei, Metodinei tarybai

1. Inicijuoti bendrus susitarimus dėl ugdymo diferencijavimo, individualizavimo, suasmeninto mokymosi siektinos kokybės požymių, remiantis jais parengti detalų rodiklio „Orientavimasis į mokinio poreikius“ aprašymą, kuriuo naudojantis įvertinti, kiek apraše numatyta siekiamybė atitinka realią situaciją, bei teikti konkrečias tobulinimo rekomendacijas.
2. Stiprinti kolegialų grįžtamąjį ryšį: organizuoti mokytojų bendradarbiavimą (pvz., tikslingai lankantis kolegų pamokose), mokytojų, kurie turi tokius pačius tobulėjimo tikslus arba susiduria su panašiomis problemomis, būrimąsi į savianalizės grupes, inicijuoti diskusijas dėl bendrų susitarimų koregavimo.

Mokyklos savininkui

1. Vadovo metiniame plane skirti užduotis vertintojų komandos numatytiems rizikos veiksniams šalinti.
2. Teikti gimnazijai pagalbą veiklos kokybės įsivertinimo organizavimo, vykdymo klausimais bei konsultuoti, kaip naudotis įsivertinimo duomenimis tikslingam ugdymo įstaigos tobulinimui.

Klasių auklėtojų metodinei grupei

1. Sudaryti sąlygas mokiniams suvokti savo asmenybės išskirtinumą, atpažinti gabumus ir polinkius, mokyti įsivertinti asmeninę kompetenciją, tuo būdu realizuoti gimnazijos misijoje deklaruotą veiklos kryptį – „užtikrinti kiekvieno besimokančiojo asmenybės ūgtį ir brandą“.
2. Su kiekvienu auklėtiniu bei jo tėvais (globėjais, rūpintojais) periodiškai (pvz., 2 kartus per metus) aptarti, kaip mokinyi vykdo mokymo sutartyje fiksuotus įsipareigojimus, kartu (mokinyi, tėvai, klasės auklėtojas) planuoti, stebėti ir vertinti asmenybės tapsmo pokyčius.

3. Ugdymo(si) procesas

Rodiklis	Vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, <i>apibendrinimas</i>
3.1. Ugdymo(si) planavimas	2	<p>Ugdymo(si) planavimo vertinamas vidutiniškai grindžiamas šiais duomenimis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metodinėje taryboje priimti susitarimai dėl ilgalaikių planų struktūros ir turinio, vertintojų atlikta ilgalaikių planų analizė rodo, kad mokytojai laikosi bendrų susitarimų dėl planų formos ir struktūros, tačiau šiais mokslo metais gimnazijoje buvo paskelbtas karantinas, nepaisant to, vertintojų peržiūrėti ilgalaikiai planai pagal pasikeitusią situaciją nekoreguoti; • nors pokalbyje su Metodinės tarybos nariais teigta, kad tarpdalykinė integracija planuojama, tačiau ilgalaikiuose planuose šio fakto užfiksuoti nepavyko (daugeliu atvejų nurodomi tik dalykai, su kuriais galima integracija); • organizuojant ugdymą, mokymosi laikas lanksčiai pritaikomas pagal ugdymo poreikius, tvarkaraščiai patogūs daugumai mokinių (mokiniai pokalbyje džiaugėsi, kad nuo 8 val. gali atvykti į gimnaziją ir konsultuotis su mokytojais (ugdymo procesas gimnazijoje prasideda nuo 8.50 val., nes mokiniams, gyvenantiems atokiau nuo mokyklos, nepatogu anksčiau atvažiuoti)); • pamokų kortelėse mokytojai nurodė, kokias mokinių kompetencijas ir kokiais būdais ugdys pamokoje, tačiau vertintojai konstatuoja, jog stebėtose pamokose didžiausias dėmesys skirtas dalykinių kompetencijų ugdymui (paveikiai bendrosios kompetencijos ugdytos tik 4 (8,7 proc.) pamokose); • 24 pamokose (57,1 proc.) aspektas „<i>Kiekvienam sudaromos sąlygos pagal jo gebėjimus mokytis ir patirti sėkmę, bendradarbiauti tarpusavyje</i>“ įvertintas gerai ar labai gerai – mokytojai, planuodami pamokas, numatė bendradarbiavimą skatinančius metodus (darbas grupėse, porose), užduotis, ugdančias mokinių socialines ir komunikavimo kompetencijas; • pamokos aspekto „<i>Keldami ugdymo(si) tikslus, mokytojai atsižvelgia į mokinių patirtį, mokyklos veiklos kontekstą</i>“ vertinimo vidurkis – 2,4. 16 pamokų (38,1 proc.) šiuo aspektu vertintos gerai ar labai gerai, o 4 pamokose (9,5 proc.) šis aspektas išryškintas kaip stiprusis; • pamokos aspekto „<i>Mokymosi uždaviniai atliepia skirtingas mokymosi galimybes</i>“ vertinimo vidurkis – 2,1, 10 pamokų (23,8 proc.) šis aspektas įvertintas gerai ar labai gerai (3 ir 4 lygis) ir 3 (7,1 proc.) – išskirtas kaip tobulintinas. 25 pamokų (59,5 proc.) uždaviniuose numatyti pamatuojami, orientuoti į konkretų išmokimą rezultatai, tačiau 17 pamokų (40,5 proc.) uždaviniai buvo nukreipti tik į veiklas, juose neatsižvelgta į skirtingas mokinių galimybes; • mokyklos pirminėje informacijoje teigiama, kad „<i>administracija organizuoja ir / ar rekomenduoja kvalifikacijos renginius</i>“, pokalbyje su Metodinės tarybos nariais patvirtinta, kad mokytojų kvalifikacijos poreikiai tenkinami, su kolegomis dalijamasi įgyta gerąja patirtimi, per metus kiekvieno mokytojo 2–3 pamokas stebi direktorė ar pavaduotojos, tačiau vizito metu pastebėta, kad kvalifikacijos renginiuose bei dalijantis patirtimi įgytos žinios praktikoje menkai tepanaudojamos – išorinio vertinimo vizito metu

		<p>stebėta 20 (47,6 proc.) tradicinių ir 22 (52,4 proc.) pamokų, kuriose bandyta dirbti šiuolaikiškai.</p> <p><i>Aprašyti faktai leidžia teigti, kad ugdymo(si) planavimas yra patenkinamas.</i></p>
3.2. Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas	2	<p>Mokymosi lūkesčių ir mokinių pasiekimų skatinimas vertinami vidutiniškai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokytojų nuostatos ir palaikymas padeda formuoti aukštiesiems gimnazijos mokinių siekiams: mokiniai už gerą mokymąsi, prizines vietas olimpiadose, konkursuose, varžybose skatinami padėkos raštais, jiems rašomi pagyrimai e. dienyne, organizuojamos ekskursijos. Gerai besimokantieji, aktyvūs baigiamosios klasės mokiniai kasmet gauna Jurijaus Zimnickio premiją (Jurij Zimnickij – baltarusių choro „Siabryna“ įkūrėjas, įpareigojęs savo dukrą įsteigti jo vardo premiją). • 2019 m. gimnazijos veiklos plane mokinių individualios pažangos matavimas išskirtas kaip tobulintina veiklos sritis. 2016 m. parengtas Gimnazijos mokinių asmeninės pažangos stebėjimo, fiksavimo, pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas, kuriuo remiantis pradinį klasių mokiniai darbų pavyzdžius kaupia aplankuose (kaupimo prasmė, nesinaudojant vertinimo duomenimis tolesniam pažangos siekiui planuoti, abejotina), aukštesnių klasių mokiniai pildo įsivertinimo anketas, numato asmeninės pažangos tikslus, įsivertina pasiektus rezultatus, braižo kontrolinių darbų ir testų diagramas, tačiau peržiūrėjus anketas pastebėta, kad jos pradėtos pildyti neseniai ir jų poveikis asmeninei pažangai dar nevertintas. • 42 stebėtų pamokų analizė rodo, kad refleksijos ir įsivertinimo duomenys retai panaudoti ugdymo(si) tobulinimui, stigo gilesnės pasiekimų dermės su išsikeltais lūkesčiais analizės. Pokalbyje Metodinės tarybos nariai teigė, kad vis dar ieško veiksmingų mokinių asmeninės pažangos fiksavimo bei gautų duomenų panaudojimo formų ir būdų. • Iš ilgalaikių planų analizės, įrašų e. dienyne, pokalbio su Metodine taryba daroma išvada, kad integruotos pamokos iš anksto neplanuojamos, vedamos retai. Gimnazijos ugdymo plano 73 p. numatyta, kad mokytojai ilgalaikiuose planuose numato integruojamų programų temas ir terminus, tačiau peržiūrėjus atrankos būdu pasirinktus ilgalaikius planus paaiškėjo, kad integruotų pamokų temos, jų mokymosi laikas nenumatyti. • NVMA atliktos mokinių apklausos duomenimis, teiginio „Pamokoje naudojamos užduotys ir medžiaga dažnai būna įdomios“ įvertis – 2,9 (iš 4). Pamokos aspekto „Naudojamos užduotys ir medžiaga skatina mokinių smalsumą ir dėmesį“ stebėtose pamokose vertinimo vidurkis – 2,7 (iš 4), moda (dažniausias vertinimas) – 3, 27 (64,3 proc.) pamokose šis aspektas išskirtas kaip sėkminga mokytojų veikla, kaip tobulintina – vienoje (2,4 proc.) pamokoje. Labai gerai šis pamokos aspektas įvertintas 4 (9,5 proc.) pamokose, gerai – 17 (40,5) proc. pamokų. <p>Aukščiausiai užduočių, skatinančių mokinių smalsumą ir dėmesį, panaudojimas įvertintas meninio-technologinio ugdymo (vertinimo vidurkis – 3,3), užsienio k., kūno kultūros ir gamtamokslinio ugdymo pamokose (vertinimo vidurkis – 3,0).</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Pamokos aspekto „<i>Mokiniam rodomi įvairūs mokymosi įprasminimo būdai</i>“ vertinimo vidurkis – 2,43, moda – 3. Kaip stiprusis šis pamokos aspektas išskirtas 4 (9,5 proc.) pamokose. NVMA atliktos mokinių apklausos duomenimis teiginio „<i>Pamokoje naudojamoms užduotims skatina mąstyti, spręsti įvairias problemas</i>“ įvertinimas – 3,1 (iš 4). Daugumoje (80 proc.) stebėtų veiklų mokiniai pakankamai atsakingai mokėsi, atliko užduotis taip, kaip iš jų buvo tikimasi. Pasinaudodami tokiu mokinių elgesiu, mokytojai turėtų sudaryti sąlygas mokymosi savivaldumui, įtraukti mokinius į refleksiją, pamokos rezultatų apibendrinimą.
3.3. Ugdymo(si) organizavimas	2	<p>Ugdymas organizuojamas vidutiniškai. Įrangos ir priemonių panaudojimas ugdymo(si) tikslams pasiekti yra rizikinga mokyklos veikla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 22 (52,4 proc.) pamokose bandyta dirbti šiuolaikiškai, šiose pamokose mokytojai mokymo medžiagos perteikimui taikė aktyvius mokymo metodus, skatino bendradarbiavimo porose, grupėse, pateikė mokinių smalsumą ir dėmesį skatinančias užduotis, vizualizavo mokymą, tačiau nepakankamai dėmesio skyrė ugdymo turinio pritaikymui skirtingų gebėjimų mokiniams, mokymosi diferencijavimui, individualizavimui, savivaldumui, pasiekimų ir pažangos vertinimui bei įsivertinimui ir gautos informacijos panaudojimui tolimesniam mokymo(si) planavimui. • 20 (47,6 proc.) pamokų organizuotos tradicine (mokymo) paradigma, šiose veiklose dominavo mokytojas, taikantis tradicinius mokymo metodus, o mokiniui teko pasyvaus informacijos priėmėjo ir nurodymų vykdytojo vaidmuo. Pamokose remtasi mokinių turimomis žiniomis, naujai mokomi dalykai sieti su anksčiau išmoktais, tačiau retai sudarytos galimybės patiems mokiniams susirasti reikiamą informaciją, pasirinkti užduočių atlikimo būdą, apmąščius patirtį suvokti veiksmingo mokymosi kliuvinius. Šiuolaikinių (mokymosi paradigmos) pamokų išorinio rizikos vertinimo metu nestebėta. • Nors NMVA atliktos mokytojų apklausos duomenimis, teiginio „<i>Mokyklos metiniuose planuose numatomos integruotos veiklos (pamokos) ir projektai</i>“ įvertinimas pakankamai aukštas – 3,7 (iš 4), tačiau iš gimnazijos ugdymo plano, pokalbio su direktoriaus pavaduotoja ugdymui nustatyta, kad yra įgyvendinamos tik Bendruosiuose ugdymo planuose nurodytos Sveikatos ir lytiškumo ugdymo programos, Rengimo šeimai bendroji programa, ilgalaikės socialines emocines kompetencijas ugdančios prevencinės programos, ugdymo karjerai programa. Bendruomenė nėra sutarusi dėl tarpdalykinės integracijos. Pokalbio metu direktoriaus pavaduotoja ugdymui paminėjo 8 kl. vestą integruotą fizikos, chemijos ir biologijos pamoką, integruotą lietuvių k. ir literatūros ir pilietiškumo pagrindų projektą „Pažink valstybę“ bei integruotą viktoriną „Ką aš žinau apie Lietuvą“. Pasirinktinai peržiūrėjus pamokų įrašus e. dienyne nustatyta, kad jame užfiksuota tik viena integruota pamoka Iš pokalbio su mokytojais, direktoriaus pavaduoja ugdymui paaiškėjo, kad gimnazijoje nesusitarta dėl ugdymo turinio, dalykinių ir bendrųjų kompetencijų integravimo. • Pamokos aspekto „<i>Mokymasis vadovaujant mokytojui derinamas su savivaldžiu mokymusi</i>“ vertinimo vidurkis – 2,4 (iš 4), kaip stiprusis šis pamokos aspektas išskirtas 8 (19,0 proc.)

	<p>pamokose, kaip tobulintinas – 3 (7,2 proc.) pamokose. Tobulinti mokymo ir mokymosi dermę rekomenduota tose pamokose, kuriose nesudarytos galimybės kiekvienam mokiniui patirti įvairius mokymo būdus ir formas, išbandyti kuo įvairesnes veiklas įvairiuose kontekstuose, mokymas vadovaujant nederintas su savivaldžiu mokymusi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pamokos aspekto „<i>Mokiniam rodomi įvairūs mokymosi įprasminimo būdai</i>“ vertinimo vidurkis – 2,7 (iš 4), moda – 3. Kaip stiprusis šis aspektas išskirtas 4 (9,5 proc.) pamokose, kaip tobulintinas – vienoje (2,4 proc.) pamokoje. Aukščiausiai mokymo(si) įprasminimas vertintas kūno kultūros (vertinimo vidurkis – 3,0) ir gamtamokslinio ugdymo (vertinimo vidurkis – 2,3) pamokose. • Pamokos aspekto „<i>Mokymasis vadovaujant mokytojui derinamas su savivaldžiu mokymusi</i>“ vertinimo vidurkis – 2,1, (moda – 2), kaip stiprusis šis aspektas išskirtas tik 8 (19,0 proc.) pamokose, kaip tobulintinas – 3 (7,2 proc.) pamokose. <p>Ugdomojoje veikloje įrangos ir priemonių tikslingas panaudojimas ugdymui(si) vertinamas patenkinamai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • NMVA apklausos duomenimis, teiginio „<i>Mūsų klasės pamokose naudojama įvairi kompiuterinė ir kt. įranga ir priemonės</i>“ mokinių vertinimo vidurkis – 3,0 (iš 4). • Nors mokyklos pirminėje informacijoje teigiama, kad visi kabinetai aprūpinti multimedijos projektoriais, kompiuteriais, kurie naudojami pamokose informacijos paieškai, perdavimui, užduotims atlikti, sudarytos sąlygos virtualių aplinkų plėtojimui, o ŠVIS duomenimis, gimnazijoje yra 4 interaktyvios lentos, 18 daugialypės terpės projektorių, 59 kompiuteriai, tačiau išorinio vertinimo metu stebėtose pamokose interaktyvios lentos nenaudotos, neorganizuotas mokymasis virtualiose aplinkose, socialiniuose-educaciniuose tinkluose. Anglų k. kabinete trūksta erdvės, patalpa nepritaikyta informacinių technologijų naudojimui (vaizdą ekrane, kuris pastatytas prieš langą, mokiniams teko stebėti persisukus). • Gimnazija įsikūrusi ugdymui(si) nepritaikytose patalpose. Ugdymo įstaigoje neįrengti specializuoti mokomųjų dalykų (fizikos, chemijos, biologijos ir kt.) kabinetai, todėl nesant galimybių gimnazijoje atlikti laboratorinius darbus, bendradarbiaujama su Radiacinės saugos centru, naudojamosi jų įranga bandymams, tyrimams atlikti. Trūksta patalpų pagalbos mokiniui specialistams (logopedė veda užsiėmimus skirtingose patalpose), nėra sporto salės, sporto aikštyno. Pamokos vyksta klasėse, todėl 5–8 ir I–IVG (9–12) kl. mokytojams tenka dirbti skirtingų klasių patalpose, naudotis vis kita kompiuterine įranga, atsinešti reikiamas mokymo priemones. • Beveik visose stebėtose pamokose naudota priemonių įvairovė buvo pakankama, atitiko mokinių amžių, patirtį bei dalyko turinį, tačiau dominavo mokymasis atliekant vadovėlio, pratybų sąsiuvinį užduotis. Dažnu atveju informacinės techninės priemonės naudotos mokymosi medžiagos, informacijos vizualizavimui, pamokos temos, uždavinio pateikimui, informacinės technologijos mokymuisi naudotos tik informacinių technologijų pamokoje. Dauguma gimnazijos mokytojų suvokia modernių mokymo(si) priemonių įtaką ugdymo procesui, tačiau dėl šiuolaikinių priemonių bei patalpų trūkumo negali užtikrinti, kad technologijos būtų veiksmingai
--	--

		<p>naudojamos ne tik mokymui, bet ir mokymuisi. Spręsdama šią problemą gimnazija pateikė paraišką ir dalyvauja ES projekto „Šiuolaikinės etnokultūrinės aplinkos Vilniaus Pranciškaus Skorinos gimnazijoje (Lietuva) ir Lydos valstybinėje vidurinio lavinimo mokykloje (Baltarusija) sukūrimas“ programoje. Parengtas gimnazijos naujo priestato techninis projektas ir gautas leidimas statyboms. Nuo 2019 m. II pusmečio planuojamos gimnazijos pastato papildomo korpuso (kuriame bus įrengta sporto salė ir specializuoti mokomųjų dalykų, pagalbos mokiniui specialistų kabinetai) statybos.</p> <p>Tikėtina, kad pastačius gimnazijos priestatą, įrengus specializuotus kabinetus, aprūpinus juos šiuolaikine įranga bei mokymo priemonėmis, įvairiapusis ir veiksmingai naudojant informacines technologijas būtų sudarytos palankesnės sąlygos dalykų pamokas organizuoti mokymosi pedagoginės paradigmos kontekste (užtikrinant interaktyvią mokinių sąveiką su mokymosi priemonėmis). Toks mokymasis skatintų motyvaciją, tobulintų mokėjimo mokyti, komunikavimo ir kitas kompetencijas.</p>
3.4. Mokymasis	2	<p>Mokymasis vertinamas vidutiniškai.</p> <p>Mokomosios medžiagos susiejimas su gyvenimo patirtimi ir mokymasis bendradarbiaujant pamokoje vertinami kaip gera mokyklos veikla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daugumoje (75 proc.) stebėtų pamokų mokiniai skatinti sieti išmokus dalykus ir asmenines patirtis. • Pamokos aspekto „<i>Mokomoji medžiaga susiejama su kitais mokomaisiais dalykais, gyvenimo patirtimi</i>“ vertinimo vidurkis – 2,76, moda – 3, šis aspektas 3 (7,1) proc. pamokose vertintas labai gerai, o 25 (59,5 proc.) pamokose – gerai. Mokymo medžiagos siejimas su mokinių patirtimi kaip stiprusis aspektas išskirtas 21 (50,0 proc.) pamokoje. Aukščiausiai tokia mokymo praktika įvertinta dorinio ugdymo (vertinimo vidurkis – 3,2), informacinių technologijų, kūno kultūros, meninio technologinio ugdymo pamokose (vertinimo vidurkis – 3,0). • NVMA atliktų apklausų duomenimis, teiginį „<i>Pamokoje naudojamos užduotys skatina mąstyti, spręsti įvairias problemas</i>“ mokiniai įvertino 3,1 (iš 4). • Pamokos aspekto „<i>Parentamos užduotys skatina tiriamąjį, patirtinį, į problemos sprendimą orientuotą mokymąsi</i>“ vertinimo vidurkis – 2,3, šis aspektas kaip stiprusis paminėtas 10 (23,8 proc.) pamokų, kaip tobulintinas – 4 (9,5 proc.) pamokose. Labai gerai užduočių parinkimas įvertintas 2 (4,3 proc.) pamokose, gerai – 20 (47,6 proc.) pamokų. Aukščiausiai užduočių, orientuotų į problemos sprendimą, parinkimas vertintas kūno kultūros, informacinių technologijų (vidurkis – 3,0), gamtamokslinio ugdymo (vidurkis – 2,8) pamokose. • NMVA mokinių apklausos duomenimis pritarimas teiginiams „<i>Pamokose mes skatinami kelti sau mokymosi tikslus, planuoti savo darbą</i>“, „<i>Mes patys galime pasirinkti, kaip (koku būdu) atlikti užduotis</i>“ – 2,8 (iš 4), tačiau, išanalizavus pamokų stebėjimo protokolus, nustatyta, kad į ugdymo(si) tikslų kėlimą mokiniai beveik neįtraukiami, tik 2 (4,8 proc.) pamokose mokiniai su mokytoju aptarė, ką norėtų išmokti pamokoje, koregavo pamokos uždavinį.

		<ul style="list-style-type: none"> • Pamokos aspekto „<i>Mokymasis vadovaujant derinamas su savivaldžiu mokymusi</i>“ vertinimo vidurkis – 2,2 (iš 4), šis pamokos aspektas kaip stiprusis paminėtas 8 (19,0 proc.) pamokose, kaip tobulintinas – 3 (7,2 proc.) pamokose. Geriausiai mokymas ir mokymasis derintas užsienio k. (vertinimo vidurkis – 3,2) pamokose. • Pamokos aspektas „<i>Kiekvienam sudaromos sąlygos pagal jo gebėjimus mokytis ir patirti sėkmę, bendradarbiauti tarpusavyje</i>“ kaip stiprusis išskirtas 24 (57,1 proc.) pamokose, kaip tobulintinas – tik vienoje (2,4 proc.) pamokų. Šio pamokos aspekto vertimo vidurkis – 2,6 (iš 4), moda – 3. Sąlygų bendradarbiauti tarpusavyje sudarymas labai gerai įvertintas 5 (11, 9 proc.), gerai – 20 pamokų (46,7 proc.). <p><i>Apibendrinant išdėstytus faktus, darytina išvada, kad pamokose mokymas siejamas su mokinio gyvenimo patirtimi, turimomis žiniomis, tačiau mokiniai retai įtraukiami į mokymosi tikslų išsikėlimą bei į problemų sprendimą orientuotą patirtinį, tiriamąjį mokymąsi.</i></p>
3.5. (Įsi)vertinimas ugdymui	2	<p>Įsi)vertinimas ugdymui vertinimas patenkinamai ir išskiriamas kaip itin reikšmingą įtaką rizikos veiksniai – mokinių pasiekimai ir pažanga – turintis faktorius.</p> <p>Toks vertintojų sprendimas grindžiamas šiais duomenimis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • su rodikliu „(Įsi)vertinimas ugdymui“ susiję pamokos aspektai kaip tobulintini išskirti net 28 pamokose (66,7 proc.), kaip stiprieji – 9 pamokose (21,4 proc.); • pamokos aspekto „<i>Mokiniai informuojami, su jais aptariama, kokie numatomi vertinimo kriterijai</i>“ vertinimo vidurkis – 1,7. Tai vienas iš žemiausių vertintojų stebėtų pamokų įvertinimų. 22 pamokose (52,4 proc.) šis aspektas nurodytas kaip tobulintinas; • 20 pamokų (47,6 proc.) mokiniams neskelbti vertinimo kriterijai, 22 pamokose (52,6 proc.) kriterijai skelbti, bet dažniausiai su mokiniams neaptarti, neakcentuota, koks turėtų būti geras darbas, tinkamas išmokimas. Tik 5 pamokose (11,9 proc.) šis aspektas vertintas gerai; • pamokos aspekto „<i>Mokytojas supratingai reaguoja į mokinių klaidas, vyrauja pozityvi nuostata vertinant pasiekimus ir pažangą</i>“ vertinimo vidurkis – 2,4. Kaip stiprusis šis aspektas nurodytas 5 pamokose (11,9 proc.), kaip tobulintinas – neišskirtas. 20 pamokų (47,6 proc.) pozityvi mokytojų reakcija į mokinių klaidas įvertinta gerai ar labai gerai. NVMA atliktos mokinių apklausos duomenimis, teiginio „<i>Aš nebijau pamokose bandyti, daryti klaidų ar neteisingai atsakyti</i>“ įvertis – 3,0; • pamokos aspekto „<i>Abipusis grįžtamas ryšys padeda mokytojams pasirinkti tinkamesnes mokymo strategijas, o mokiniams – optimaliai siekti pažangos</i>“ vertinimo vidurkis – 2,0. Kaip tobulintinas pamokos aspektas jis nėra išskirtas, o kaip stiprusis užfiksuotas tik 1 (2,4 proc.) pamokoje. 13 pamokų (31 proc.) šis aspektas vertintas gerai ar labai gerai; • pamokos aspekto „<i>Mokiniai skatinami reflektuoti, analizuoti vertinimo informaciją, mokytis suvokti, kas jam padeda ar trukdo siekti pažangos</i>“ vertinimo vidurkis – 2,0. Kaip stiprusis, šis aspektas neužfiksuotas nei vienoje pamokoje, kaip tobulintinas – 11 pamokų (25,0 proc.). Tik 4 pamokose (9,5 proc.) tikslingo mokinių reflektavimo skatinimas vertintas gerai ar labai gerai. NMVA

	<p>apklausos, atliktos prieš išorinį vertinimą, duomenimis, teiginys „Beveik kiekvienoje pamokoje paliekama laiko permąstyti, ko išmokome, kas trukdė geriau mokytis“ mokinių įvertintas viena žemiausių verčių – 2,7.</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokalbio metu mokiniai į klausimą „Kuo remdamiesi nusprendžiate, kaip Jums sekėsi pamokoje?“ atsakė, kad apie mokymosi sėkmę sprendžia pagal tai, kiek teisingai atsakė į mokytojo klausimus, kaip atliko užduotis, o įsivertinimą, refleksiją pamokoje mokiniai vertino skeptiškai („tik laiko gaišimas“); • gimnazijoje yra parengtas Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos aprašas (patvirtintas 2017 m. birželio 23 d. direktoriaus įsakymu Nr.64/V). Vertintojai pastebi, kad apraše mažai dėmesio skiriama formuojamojo vertinimo panaudojimui, nenurodyta, kokiais būdais formuojamasis vertinimas derinamas su diagnostiniu ir kaupiamuoju vertinimu. 29 aprašo punkte kalbama apie mokinio atsakinėjimų skaičių, kuris priklauso nuo savaitinių pamokų skaičiaus, tačiau „mokytojas turi apklausti mokinį ne mažiau kaip 3 kartus per trimestrą / pusmetį“. Pokalbiuose pavaduotojos ugdymui patikino, kad turėta omeny ne atsakinėjimų, o pažymių skaičius. Elektroninio dienyno peržiūra leidžia teigti, kad šios nuostatos nesilaikoma, nes vertintojai užfiksavo, kad yra mokinių, kurie II pusmetyje (išorinis rizikos vertinimas vyko balandžio pradžioje) kai kurių dalykų dar neturi jokio įvertinimo. Vertinimo tvarkos apraše neaiškiai apibrėžtas projektinių darbų vertinimas, nepakankamai aiškus kaupiamąjo vertinimo turinys, visai neaptartas šio vertinimo konvertavimo į pažymius dažnis ir tvarka. Pokalbiuose teigta, kad metodinės grupės turi pasirengusios savo vertinimo tvarką, individualias vertinimo tvarkas turi ir mokytojai, bet tokia informacija viešai nepateikiama – jos nėra gimnazijos interneto svetainėje, ji nepateikiama klasių stenduose. Atsitiktine tvarka peržiūrėjus keleto metodinių grupių parengtus mokinių pasiekimų ir pažangos tvarkos aprašus pastebėta, kad aprašuose nefiksuoti susitarimai dėl konvertavimo į pažymius tvarkos ir dažnio. Vertinimą ilgalaikiuose planuose planuoja pavieniai mokytojai. <p><i>Apibendrinus išdėstytus faktus darytina išvada, kad nepateikti arba pateikti, bet su mokiniais neaptarti ir neišsiaiškinti vertinimo kriterijai trukdė mokiniams įsitraukti į prasmingas veiklas ir nemotyvavo mokinių siekti kiek galima geresnių rezultatų. Ne laiku teiktas / gautas grįžtamasis ryšys nesudarė sąlygų mokiniams stebėti savo pažangos ir planuoti tolesnio savo mokymosi taip, kad jis būtų sėkmingas, neskatino mokinių prisimti atsakomybės už savo mokymąsi. Nepakankamas dėmesys mokinių įsivertinimui, nepaveikūs įsivertinimo būdai, mokinių įsivertinimo, kaip savivokos stoka, neskatino mokinių motyvacijos, neįtraukė jų į savo pažangos stebėjimą ir pasiektų rezultatų apmąstymą, o mokytojams trukdė sukaupti informaciją apie stipriuosius ir tobulintinus išmokimo aspektus ir tikslingai juos panaudoti ateityje.</i></p>
--	---

SRITIES IŠVADOS

1. Planavimas gimnazijoje vidutiniškas. Mokytojų ilgalaikiai planai, pasikeitus ugdymo situacijai, nekoreguojami. Planavimas pamokose nukreiptas į dalykinių kompetencijų ugdymą.

Mokiniai neįtraukiami į pamokos uždavinio formulavimą, uždaviniai retai atliepia skirtingas mokinių galimybes.

2. Nors mokytojai turi galimybių tobulinti kvalifikaciją, tačiau įgytas kompetencijas nepakankamai taiko praktikoje. Tai rodo vizito metu stebėtų pamokų kokybės vertinimai, tas faktas, kad vertintojams neteko stebėti nei vienos mokymosi paradigmos pamokos, net 20 (47,6 proc.) pamokų organizuotos tradiciškai.

3. Gimnazijoje sudarytos tinkamos sąlygos mokiniams ugdyti(s) karjeros kompetencijas, būtinas sėkmingam mokymosi krypties, profesijos ir / ar darbinės veiklos pasirinkimui; 50 proc. stebėtų pamokų mokomoji medžiaga sieta su mokinių gyvenimiška patirtimi, šią praktiką vertėtų plėsti skatinant mokinius dalintis mokymosi patirtimis, pasinaudoti tarpdalykiniais ryšiais.

4. Gimnazijos patalpos nepritaikytos tinkamam mokymui ir mokymuisi: nėra specializuotų kabinetų, sporto salės, pagalbos mokiniui kabinetų, trūksta šiuolaikinės įrangos ir priemonių. Mokykla plečia ugdymo galimybes, naudodamasi kitų organizacijų ištekliais, tačiau mokytojai turėtų racionaliau ir efektyviau naudoti esamas informacines technologijas. Stebėtose pamokose dažnu atveju informacinės techninės priemonės naudotos mokytojų ir tik mokymosi medžiagos, informacijos vizualizavimui, pamokos temos, uždavinio pateikimui. Vertintojų vizito metu pamokose netaikytas mokymas(is) virtualiose aplinkose, retai mokiniams teiktas skaitmeninis turinys, nesudarytos sąlygos naudojantis informacinėmis technologijomis susirasti reikiamą medžiagą, organizuoti mokyklos sienas peržengiantį mokymąsi.

5. Gimnazijos mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas yra rizikingas. Mokytojams šiuo klausimu trūksta kompetencijos. Mokykloje vis dar gajos mokymo (ne mokymosi) nuostatos, stinga dialogo vertinant, formuojamojo vertinimo formų ir būdų įvairovės, o svarbiausia – pagrindinės vertinimo paskirties suvokimo, kuri aiškiai apibrėžta Švietimo įstatyme: „*Mokymosi pasiekimų vertinimo paskirtis – padėti mokiniui <...> priimti sprendimus dėl tolesnio mokymosi ar veiklos*“.

Rekomendacijos

Mokyklos vadovams ir Metodinei tarybai

1. Vykdyti planavimo dokumentų rengimo, vykdymo ir koregavimo stebėseną.
2. Organizuoti kvalifikacijos tobulinimo renginių refleksijas, įgytų patirčių pritaikymo sklaidą.
3. Sudaryti sąlygas mokytojams tobulinti darbo su IKT kompetenciją.
4. Vykdyti ugdymo proceso stebėseną ir analizę, kaip / kiek / ar informacinių komunikacinių technologijų ir kitų mokymo(si) priemonių panaudojimas gerina mokymosi rezultatus.
5. Ieškoti galimybių aprūpinti gimnaziją šiuolaikinėmis mokymo priemonėmis.

Mokytojams

1. Į pamokos uždavinio formulavimą įtraukti mokinius, juos informuoti apie vertinimo kriterijus, taikyti abipusį, teikiantį informacijos apie išmokimą grįžtamąjį ryšį, taikyti tinkamas, motyvuojančias mokinius mokymo(si) ir vertinimo strategijas.
2. Įtraukti mokinius į mokymo priemonių kūrimo ir gamybos procesus, mokant ir mokantis sudaryti jiems sąlygas naudotis šiuolaikinėmis priemonėmis.
3. Analizuoti IKT ir kitų priemonių panaudojimą pamokose, dalintis gerąja patirtimi.

Vadovaujančioji vertintoja

Audronė Šarskuvienė

Mokyklų išorinio vertinimo skyriaus vedėja

dr. Snieguolė Vaičekauskienė

Apibendrinti pamokos kokybės vertinimai pagal skirtingas kategorijas

Apibendrintas pamokų kokybės vertinimas pagal klases

1 lentelė

Klasė	Vertinimo vidurkis
1	3,08
2	2,73
3	1,68
4	2,33
5	2,03
6	2,00
7	1,78
8	2,73
9 (I ^g)	2,35
10 (II ^g)	2,35
11 (III ^g)	1,90
12 (IV ^g)	2,12

Apibendrintas pamokos kokybės vertinimas pagal mokytojų kvalifikacinę kategoriją

4 lentelė

Kvalifikacinė kategorija	Vertinimo vidurkis
Mokytojas	1,30
Vyresn. mokytojas	2,05
Metodininkas	2,36

Apibendrintas pamokų kokybės vertinimas pagal paradigmą

5 lentelė

Paradigma	Vertinimo vidurkis
Tradicinė (mokymo)	1,71
Bando dirbti šiuolaikiškai (sąveikos)	2,58
Šiuolaikinė (mokymosi)	Nestebėta pamokų

Apibendrintas pamokų kokybės vertinimas pagal mokytojų darbo stažą

3 lentelė

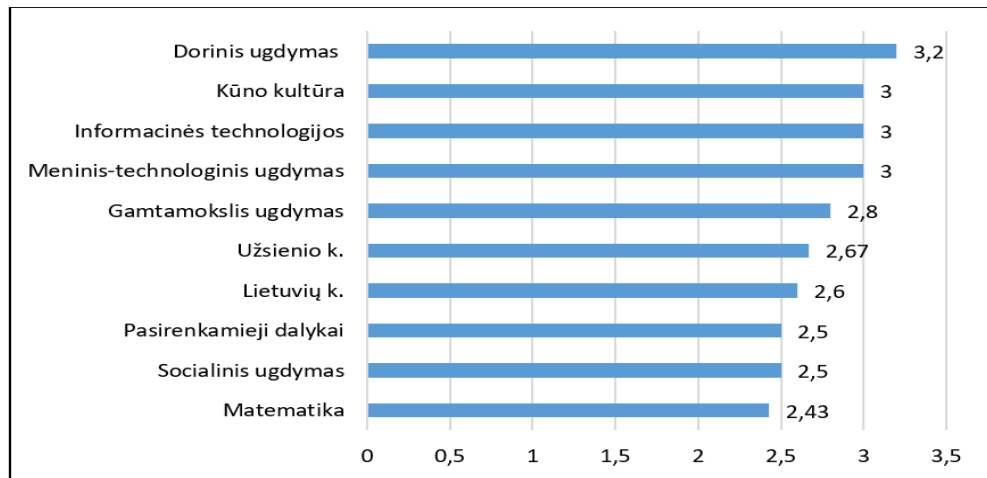
Darbo stažas	Vertinimo vidurkis
0-10 m.	1,49
11-20 m.	2,29
21-30 m.	2,22
31 m. ir daugiau	2,24

Apibendrintas pamokų kokybės vertinimas pagal klases dydį

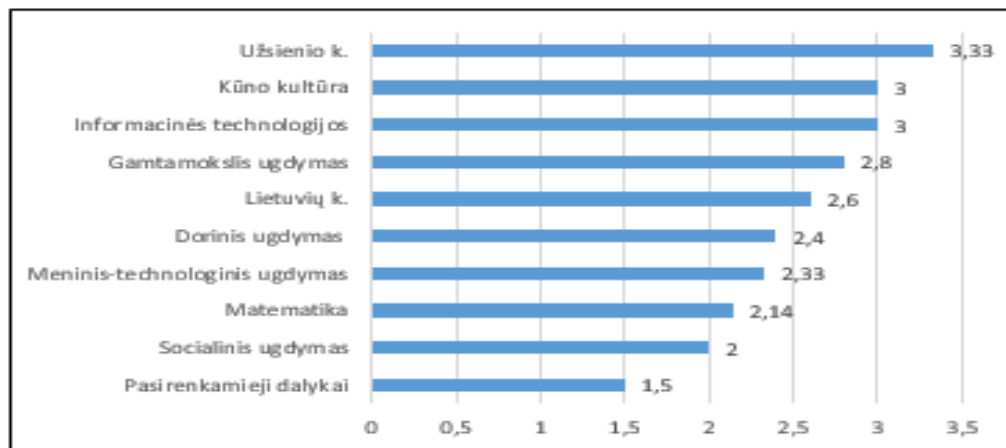
2 lentelė

Klasės dydis	Vertinimo vidurkis
Iki 8 mok.	1,77
9–16 mok.	2,27
17–24 mok.	2,16

Apibendrintas pamokų kokybės vertinimas pagal aspektus, sietinus su gerai vykdoma mokyklos veikla

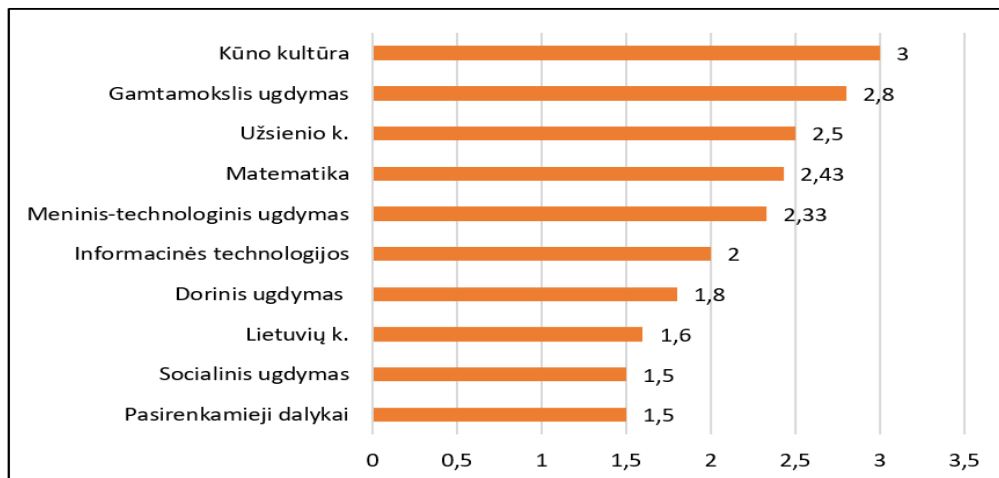

1 pav. Pamokos aspekto „*Mokomoji medžiaga siejama su kitais Mokomaisiais dalykais gyvenimo patirtimi*“ apibendrintas vertinimas skirtingų dalykų pamokose (N=42)

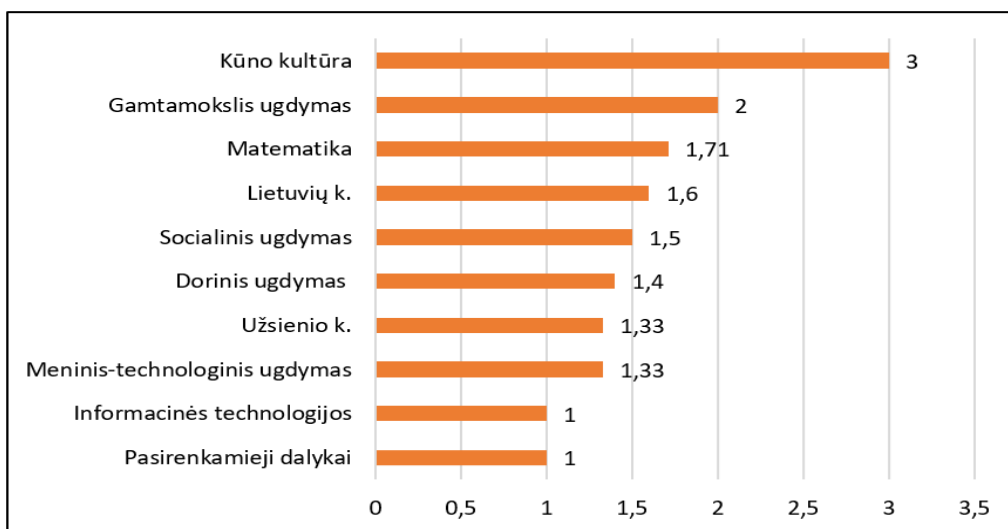

2 pav. Pamokos aspekto „*Kiekvienam sudaromos sąlygos pagal jo gebėjimus mokytis ir patirti sėkmę, bendradarbiauti tarpusavyje*“ apibendrintas vertinimas skirtingų dalykų pamokose (N=42)

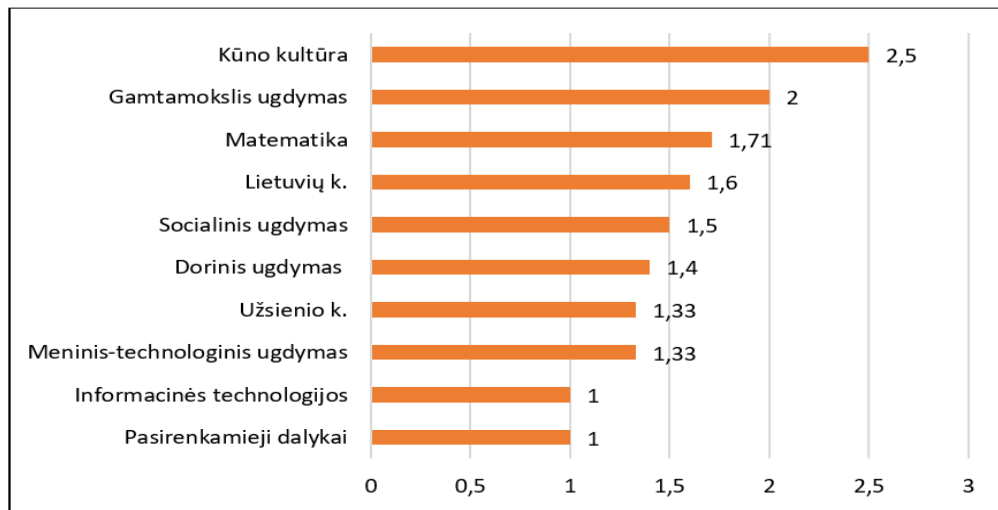
Apibendrintas pamokų kokybės vertinimas pagal aspektus, sietinus su rizikinga mokyklos veikla

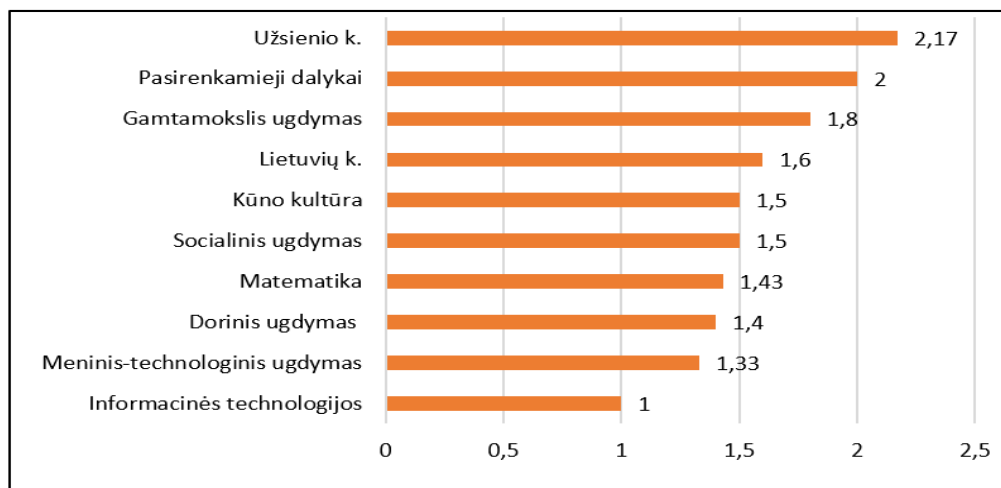
1 pav. Pamokos aspekto „Mokytojai tinkamai ugdo kiekvieno gabumus, padeda silpnesniems, yra galimybės laisvai veikti kiekvienam mokiniui“ apibendrintas vertinimas (N=42)

2 pav. Pamokos aspekto „Sugrįžtama prie mokymosi uždavinio aptariamas pasiektas rezultatas“ apibendrintas vertinimas skirtingų dalykų pamokose (N=42)

3 pav. **Pamokos aspekto „Mokiniai apibendrina išmoktą medžiagą ir mokymosi rezultatus, nusimato veiklos siekius, gaires“ apibendrintas vertinimas skirtingų dalykų pamokose (N=42)**

4 pav. **Pamokos aspekto „Mokiniai informuojami, su jais aptariama, kokie numatomi vertinimo kriterijai“ apibendrintas vertinimas skirtingų dalykų pamokose (N=42)**